

ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРЖАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Издавач: Центар за граѓански комуникации
Автор: Павле Гацов, Здружение на даночни советници
Лектура: Бојана Добревска
Превод на англиски јазик: Лингва Експерт
Печати: Бато и Дивајн
Тираж: 200
Бесплатен/некомерцијален тираж

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

658.115:[005.52:658.14(497.7)](047.31)

ГАЦОВ, Павле

Финансиска анализа на работењето на државните претпријатија / [автор Павле Гацов]. - Скопје : Центар за граѓански комуникации, 2019. - 112, 112 стр. : табели ; 25 см

Насл. стр. на припечатениот текст: Financial analysis of the operations of state-owned enterprises. - Обата текста меѓусебно печатени во спротивни насоки. - Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-4709-80-0

а) Државни претпријатија - Финансиска анализа - Македонија - Истражувања
COBISS.MK-ID 111798794

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка од Европската Унија. Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на авторот и на Центарот за граѓански комуникации и на ниту еден начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

СОДРЖИНА

РЕЗИМЕ.....	5
МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА	11
ПРОСЕЧНИ ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ НА 30те АНАЛИЗИРАНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА	15
ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА НА 30 ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА/ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА.....	19
1. АД Електрани на Северна Македонија, Скопје	19
2. Јавно претпријатие за државни патишта, Скопје	22
3. АД МЕПСО, Скопје	25
4. Јавно сообраќајно претпријатије, Скопје	28
5. ЈП Национални шуми, Скопје	31
6. ЈП Водовод и канализација, Скопје	35
7. Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД-Скопје	38
8. ЈП Комунална хигиена, Скопје.....	41
9. АД Пошта на Северна Македонија	44
10. ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат, Скопје.....	48
11. АД М-НАВ, Скопје	51
12. Национална Радио-телевизија- Скопје	54
13. ЈП за железничка инфраструктура МЖ, Скопје.....	57
14. АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката, Скопје.....	60
15. АД Водостопанство на Република Северна Македонија	63
16. ЈП Паркови и зеленило Скопје	66
17. ЈП за комунални дејности Комуналец, Струмица	69
18. ЈП Улици и патишта, Скопје	72
19. ЈП Национална Радиодифузија, Скопје	75

20. МЈП за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадни и атмосферски води на општина Охрид и Струга и заштита на Охридското Езеро - ПРОАКВА, Струга	78
22. ЈП за комунално-производни и услужни работи ИСАР, Штип	84
23. Јавно претпријатие ВОДОВОД Куманово	88
24. Јавно претпријатие Стрежево, Битола	91
25. ГРАДСКИ ТРГОВСКИ ЦЕНТАР АД Скопје	94
26. Јавно комунално претпријатие ТЕТОВО, Тетово	97
27. Јавно комунално претпријатие Водовод, Кочани	100
28. Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ, Неготино	103
29. Јавно комунално претпријатие ДЕРВЕН, Велес	106
30. АД за приредување игри на среќа Државна лотарија, Скопје	109

РЕЗИМЕ

Предмет на финансиска анализа беа 30 најголеми претпријатија основани од државата и од единиците на локалната самоуправа. Станува збор за претпријатија, чиешто вкупни приходи во 2018 година изнесувале 45.340.554.013 денари, односно 737 милиони евра. На крајот од минатата година во нив работеле вкупно 22.864 работници. Анализата е направена врз основа на 5 групи на финансиски индикатори изведени од годишните сметки на претпријатијата за периодот 2015-2018 година. Станува збор за индикаторите за профитабилност, ефикасност, финансиска стабилност, економичност и ликвидност на претпријатијата.

Анализата ја детектира состојбата и успешноста во работењето на сите 30 претпријатија заедно и за секое од нив поединечно. Ова е прва ваква анализа којашто на едно место ги сумира информациите за финансиското работење на претпријатија основани од државата и од единиците на локалната самоуправа.

Дел од сумарните наоди покажуваат дека:

- 30 најголеми претпријатија основани од државата и од локалната самоуправа за периодот 2015 – 2018 година остварените вкупни приходи ги намалиле за дури 35%, остварувајќи во 2018 година само 65% од масата на вкупните приходи што ги оствариле во 2015 година.
- Просечната стапка на профитабилност за анализираните 4 години изнесува скромни 5,9%, а за 2018 година профитабилноста покажува извесно подобрување (6,7%). Средствата што ги поседуваат овие претпријатија со ваков профит би ги обновиле за 38 години, а вложениот и заработен капитал би го вратиле за 32 години. Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.
- Наплатата на побарувањата на анализираните компании претставува слаба алка на работењето и изнесува 265 дена за 4те години, односно 243 дена за 2018 година. Ваквите долги рокови на наплата се поврзани со повремени отписи на побарувањата за целите на финансиското известување.
- Обврските ги плаќаат во уште подолги рокови, за 514 дена просечно, односно 497 дена за 2018 година. Вообичаено во бизнисот компаниите што плаќаат со вака долги рокови се избегнуваат, или заради роковите на плаќање им се даваат значително повисоки цени од пазарните.

- Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на анализираните претпријатија се малку повисоки од нивниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е во зоната на безбедност (87%, односно 96% за 2018 година).
- Анализираните претпријатија успеваат да работат позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 4% (за 2018 година, 6%).
- Анализираните претпријатија поседуваат доволно парични средства за покривање на краткорочните обврски.

За сите претпријатија е направена и поединечна анализа. Претпријатијата се подредени според големината на нивните приходи остварени во 2018 година. Во продолжение се дел од наодите:

АД Електрани на Северна Македонија: Вкупните приходи во 2018 година се помали за околу 15% во однос на 2015 година. Во исто време бројот на вработени пораснал за 5% и изнесувал 4.754. Сепак, претпријатието ја зголемила својата профитабилност благодарение на поекономичното работење и во 2018 година имал највисока профитабилност со стапка од 12,2% (просек на 30те претпријатија: 6,7%).

ЈП за државни патишта: Бројот на вработени за 4 години пораснал за 15%, но истовремено и приходите се зголемиле за 31%. Претпријатието има висока профитабилност од 35,1% просечно, односно 32,7% за 2018 година, што е значително над просекот. Претпријатието ја влошува својата позиција во однос на добавувачите. Обврските ги плаќа просечно за 274 дена, но во 2018 година овој индикатор е значително полош и изнесува дури 458 дена.

АД МЕПСО: Бројот на вработени за 4 години пораснал за 12,5%, а на приходите за 17,4%. Профитабилноста на претпријатието за 4те години е променлива и главно зависи од набавната цена на електричната енергија за одделни периоди. Највисока профитабилност претпријатието има во 2015 година (13,5%), а најмала во 2016 година (3%), додека стапката на профитабилност за 2018 година изнесува 6,4%.

ЈСП Скопје: Изворите на финансирање на средствата покажуваат дека претпријатието целосно ги има подјадено сопствените извори на финансирање и дека се работи за компанија што ја поседуваат доверителите. Кредитната способност покажува дека финансиските можности на претпријатието се слаби и дека самофинансирањето е негативна големина.

ЈП Национални шуми: Бројот на вработени за 4 години се намалил за ист процент како и процентот на намалување на приходите: 5,5%. Претпријатието успева да работи позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи (за 2018 година, 2%). Но, односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен со оглед дека често пати за некакви проектни набавки претпријатието се задолжува кај странски и кај домашни банки.

ЈП Водовод и канализација, Скопје: Претпријатието за 2018 година искажува загуба во износ од 54.280.652 денари (883 илјади евра), а работело со загуба и во 2015 година. Наплатата на побарувањата има тренд на подобрување на 148 дена за 2018 година. За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 1.661 ден, а во 2018 година овој рок е продолжен на 1.895 дена.

Железници на РСМ, Транспорт АД-Скопје: Вкупните приходи во 2018 година се помали за 27,4% во однос на 2015 година, а бројот на вработени се намалил за 18,6%. Претпријатието постојано искажува загуба во работењето во анализираниот 4 годишен период. Вкупната загуба изнесува 1.719.176.186 денари (околу 28 милиони евра). Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се поголеми од нејзиниот капитал и резерви.

ЈП Комунална хигиена Скопје: Вкупните приходи во 2018 година се поголеми за околу 1,3% во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени се намалил на 1.203 односно за 6,2%. Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 81 ден просечно, а плаќањето на обврските за 117 дена. Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието.

АД Пошта на Северна Македонија: Втора година по ред претпријатието искажува загуба. Во 2017 година загубата изнесувала 184.566.099 денари (3 милиони евра), а во 2018 година во износ од 166.754.206 денари (2,7 милиони евра). Трендот на намалување на приходите за 13,7% споредено меѓу 2018 и 2015 година и намалувањето на бројот на работниците за 5,1% не бил проследен со соодветно намалување на расходите.

ЈП Македонијат, Скопје: Компанијата на крајот на 2018 година има основна главнина, резерви и тековна добивка во износ од 106.582.672 денари, а пренесена загуба од дури 760.391.147 денари. Загубата за 7 пати ги надминува капиталот и резервите. Обврските на компанијата на крајот на 2018 година изнесуваат 1.201.587.756 денари и се повисоки за повеќе од 11 пати од капиталот и резервите на компаниите. Компанијата е „поседувана“ од доверителите. Вистинско решение за ваквата состојба е санирање на компанија.

АД М-НАВ: Вкупните приходи во 2018 година бележат раст од 34,3% споредени со 2015 година. Бројот на вработени во 2018 година изнесува 288 лица, што е зголемување во однос на 2015 година (270 лице) за 6,7%. Средствата што ги поседува претпријатието 90% се финансирани од сопствени извори, додека 10% од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Национална Радио-телевизија: Вкупните приходи во 2018 година се помали за 26% во однос на 2015 година. Наспроти тоа финансиските расходи (105.061.885 денари) во 2018 година се двојно поголеми од претходната година. Произлегува дека искажаната загуба за 2018 година произлегува од високите финансиски расходи (камати: 40.463.612, курсни разлики: 3.741.257 денари и

група на останати финансиски расходи во износ од дури 60.857.016 денари, нешто помалку од 1 милион евра).

ЈП за железничка инфраструктура МЖ-Скопје: Претпријатието постојано искажува загуба во работењето во анализираниот 4-годишен период. Вкупната загуба изнесува 1.808.650.893 денари (околу 29,4 милиони евра). Средствата што ги поседува претпријатието, 93% се финансирани од сопствени извори, додека 7% од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката, Скопје: Вкупните приходи во 2018 година се помали за 44,9% во однос на 2015 година. Во исто време бројот на вработени се зголемил од 317 во 2015 година на 355 вработени во 2018 година (12%). Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се половина од нејзиниот капитал и резерви (41% во просек и високи 116% во 2018 година), а степенот на самофинансирање е исто така слаб (28% просечно, односно 95% за 2018 година).

АД Водостопанство на РСМ: Просечната стапка на профитабилност на претпријатието од 10,8% е повисока од онаа на анализираниите претпријатија која изнесува 5,9%. Средствата што ги поседува претпријатието, 29% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува само 5%), додека 71% (за 2018 година, овој процент изнесува 95%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

ЈП Паркови и зеленило Скопје: Во три од анализираниите четири години претпријатието работи со загуби. Освен за 2016 година, за останатите години искажана е загуба во вкупен износ од 34.137.349 денари (555.000 евра). Во исто време бројот на вработени е зголемен за 5,9%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен во просек и изнесува - 90%.

ЈП за комунални дејности Комуналец, Струмица: Претпријатието работи со добивки во анализираниот период, вкупните расходи ги покрива со вкупните приходи и остварува вишок од 4% во анализираниот период од 4 години. Претпријатието ги наплатува побарувањата за 446 дена просечно за 4те години, односно за 418 дена за 2018 година. Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за 401 ден, а во 2018 година овој рок е зголемен на 481 ден.

ЈП Улици и патишта, Скопје: Вкупните приходи на ЈП Улици и патишта, Скопје во 2018 година се поголеми за 26,7% во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година, а бројот на вработените е зголемен за 12,2%. Просечната стапка на профитабилност на претпријатието изнесува 11,4%. Претпријатието ги наплатува побарувањата за 194 дена просечно, а обврските ги плаќала за 282 дена просечно.

ЈП Национална Радиодифузија, Скопје: Вкупните приходи на претпријатието во 2018 година се помали за 22,8% во однос на 2015 година, а бројот на

вработени е намален за 15,3%. Но, просечната стапка на профитабилност на претпријатието е висока и изнесува 21,7% просечно за анализираниот период, а за 2018 година дури 43,5%. Профитабилноста на компанијата е неколкукратно повисока од анализираниите претпријатија.

МЈП ПРОАКВА Струга: Со исклучок на 2018та, во сите останати години остварена е нето-загуба. Во периодот од 2015 до 2018 година, вкупните приходи на претпријатието имаат нагорен тренд (зголемени за 34,6%). Во истиот период претпријатието го има намалено бројот на вработени за 7,3%. Претпријатието со сопствени извори финансира само 10% од своите средства, а останатите 90% од средствата се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

ЈКП Водовод, Битола: Вкупните приходи во 2018 година се поголеми за 4,5% во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Претпријатието искажува загуба за 2017 година во износ до 26.316.409 денари (428.000 евра). Бројот на вработени во 2015 година изнесувал 230 и се намалил на 218 вработени во 2018 година; намалување на бројот на вработените од 5,2%. Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е ниска и изнесува само 0,3%.

ЈП за комунално-производни и услужни работи ИСАР, Штип: Вкупните приходи во 2018 година се поголеми за околу 5,3% во однос на 2015 година. Во исто време, бројот на вработени се зголемил за 3,1%. Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието во просек се незначително пониски од нивниот капитал и резерви, и изнесува 98%, додека степенот на самофинансирање е во безбедна зона, со просечни 80% (79% во 2018 година).

ЈП Водовод Куманово: Профитабилноста на претпријатието во анализираниот период е променлива. Најголема нето-добивка претпријатието има во 2015та година, додека во 2017та и 2018та остварува нето-загуба. Претпријатието главно се финансира со задолжување. Само 18% од средствата претпријатието ги финансира со сопствени извори, додека останатите 82% се набавени на товар на добавувачите (кредиторите). Претпријатието не е економично. Во анализираниот период вкупните приходи оставаат -1% од вкупните расходи непокриени.

ЈП Стрежево, Битола: Во сите години кои се предмет на оваа анализа претпријатието остварува нето-загуба. Најголема загуба е остварена во 2017 година. Претпријатието не е економично. Не успева да ги покрие вкупните расходи со вкупните приходи, односно со вкупните приходи остава непокриени -51% од вкупните расходи во анализираниот период. Овој показател за 2018та година изнесува -53%.

Градски Трговски Центар АД Скопје: Претпријатието не работи профитабилно. Во просек, во анализираниот 4 годишен период претпријатието остава -12% од вкупните расходи непокриени со вкупните приходи. Во 2018та година овој показател е влошен и изнесува -14%. Со оглед на тоа што ГТЦ се финансира со сопствени средства и има ниски финансиски расходи проблемот на претпријатието лежи во ниските оперативни приходи.

Јавно комунално претпријатие Тетово: Во сите анализирани години, освен 2015 година претпријатието искажува загуба. Трендот на зголемување на приходите од 7,8% во 2018 година во однос на 2015 година и намалување на бројот на вработени за 15,4% не бил проследен и со намалување на расходите на претпријатието. Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 1.125 дена просечно, а обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 502 ден.

ЈКП Водовод, Кочани: Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, остварува вишок од 1% во анализираниот период од 4 години, а за 2018 година расходите се речиси еднакви на приходите. Претпријатието ги наплатува побарувањата на претпријатието за 490 дена просечно, а обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 174 дена.

АД ТЕЦ, Неготино: Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, остварува вишок од 4% во анализираниот период. Средствата што ги поседува претпријатието, 99% се финансирани од сопствени извори, додека 1% од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

ЈКП Дервен, Велес: Претпријатието искажува загуба за 2018 година во износ од 253.000 евра, како и тренд на намалување на приходите во периодот 2015 – 2018 година за 7,3%, како и намалувањето на бројот на работниците за 1,2%. Просечната стапка на профитабилноста за анализираниите 4 години изнесува 3,5%. Претпријатието ги наплатува побарувањата на претпријатието за 613 дена просечно, а обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 136 дена.

АД Државна лотарија: Вкупните приходи на претпријатието во 2018 година бележат раст од 200,5% споредени со 2015та година. Во истиот период, бројот на вработени бележи раст од 35%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен. Претпријатието е високо ликвидно. Паричните средства се доволни за покривање на краткорочните обврски (моменталната ликвидност во просек е 138%, односно 213% во 2018 година).

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

Методологијата се потпира на годишната сметка/финансиски извештаи коишто се изготвени согласно со меѓународните стандарди за финансиско известување. Годишните сметка/финансиските извештаи се статички извештаи и од нивното читање се добиваат информации за минатите настани. Тие претставуваат дел од работ на финансиското известување, но само заедно со производите на финансиската анализа (финансиски индикатори и нивно релевантно толкување) ќе станат едно тело и ќе емитираат динамични информации коишто од минатото, преку сегашноста ќе овозможат согледување на иднината на деловните ентитети. Ваквиот преод од минати настани кон идни можности го овозможува токму финансиска анализа.

Предмет на оваа анализа беа годишните сметки на 30 најголеми државни претпријатија (акционерски друштва и јавни претпријатија основани од државата и од единиците на локалната самоуправа).

За потребите на оваа анализа од Централниот регистар на Република Северна Македонија беше побарано да калкулира 17 избрани финансиски индикатори реферирани на јавно објавените годишни сметки на 30те селектирани претпријатија.

Индикаторите се избрани врз основа на Методологијата за анализа на годишните сметки (финансиските извештаи) на јавните претпријатија, претпријатијата (АД) во државна сопственост и во сопственост на единиците на локалната самоуправа, изготвена во рамките на овој проект.

Финансиските индикатори беа пресметани од доставените годишни сметки кои заради својата форма, нивната стандардизираност и унифицираност на содржината и со тоа можноста за споредување на податоците што ги содржат претставуваат единствена споредлива основа за ваков тип на анализи.

Добиените податоците од анализата ја детектираат состојбата и успешноста во работењето на претпријатието.

Пресметани беа 5 групи на финансиски индикатори според следната листа:

ПРОФИТАБИЛНОСТ

- Однос на добивката за деловната година и вкупните приходи (%)
- Однос на добивката за деловната година и вкупната актива (%)
- Однос на добивката за деловната година и капитал и резерви (%)
- Добивка за деловната година по работник (во денари)

ЕФИКАСНОСТ

- Денови на врзување на залихите (цел број): Однос меѓу производот на вредноста на залихите и бројот на деновите во годината спрема приходите од редовното работење
- Денови на наплата на побарувањата (цел број): Однос меѓу производот на вредноста на побарувањата и бројот на деновите во годината спрема приходите од редовното работење
- Денови на плаќање на обврските (цел број): Однос меѓу производот на вредноста на краткорочните обврски и бројот на деновите во годината спрема трошоците од редовното работење

ФИНАНСИСКА СТАБИЛНОСТ

- Финансиска сигурност: Учество на капиталот и резервите во вкупната пасива (%)
- Степен на кредитна способност: Однос меѓу капиталот и резервите, долгорочните резервирања и долгорочните обврски со постојаните средства (%)
- Степен на самофинансирање: Однос меѓу капиталот и резервите, долгорочните резервирања и постојаните средства и залихите (%)
- Степен на задолженост: Однос на вкупните долгови со капиталот и резервите (%)

ЕКОНОМИЧНОСТ

- Однос меѓу приходите и расходите од работењето (%)
- Однос меѓу финансиските приходи и финансиските расходи (%)
- Однос меѓу редовните и финансиските приходи и редовните и финансиските расходи (%)

ЛИКВИДНОСТ

- Моментна ликвидност: Однос меѓу паричните средства и хартиите од вредност и краткорочните обврски (%)
- Тековна ликвидност: Однос меѓу тековните средства намалени за залихите и краткорочните обврски (%)
- Општа ликвидност: Однос меѓу тековните средства и краткорочните обврски (%)

Односите на ставки/позиции се корисна алатка преку која можат да бидат прикажани многуте врски меѓу финансиските сметки, односно позиции (линиски ставки) од финансиските извештаи. Тие прикажуваат еден износ во споредба со друг.

Приказ - што покажуваат различните категории на финансиски индикатори

Категорија	Опис
<i>Ефикасност (Активност)</i>	Односите за активност мерат колку ефикасно една компанија може да ги извршува секојдневните активности, како што се наплата на побарувањата и менаџирање на залихите, односно управување со активата.
<i>Финансиска стабилност</i>	Односите на финансиска стабилност ја мерат финансиската сила базирана на сопствените извори на финансирање во однос на туѓите извори на средства
<i>Економичност</i>	Односите на економичност ги мерат ефектите од потрошените средства (направените расходи)
<i>Ликвидност/ Солвентност</i>	Односите за ликвидност ја мерат способноста на претпријатието да ги исполни своите краткорочни обврски, односно да ги подмири своите долгорочни обврски
<i>Профитабилност</i>	Односите за профитабилност ја мерат способноста на една компанија да генерира профит со ангажираните средства.

Односи за ефикасност/активност: Односите за ефикасност / активност укажуваат колку ефикасно се искористени средствата на претпријатието и затоа често се нарекуваат односи за користење на (управување со) средствата. Оваа категорија на односи мери колку успешно деловниот субјект ги менаџира различните активности што ги води, односно како ги управува своите средства. Односите за активност покажуваат дали управувањето со работниот капитал и долгорочните средства е ефикасно. Ефикасното управување со средствата има директен одраз (ефект) врз ликвидноста, па затоа некои односи за активност се користат исто така и за утврдување (мерење) на ликвидноста.

Односи за финансиска стабилност: Односите за финансиска стабилност укажуваат на финансиската сила на претпријатието, на изворите на финансирање на средствата, сопствени или туѓи, го покажуваат степенот на самофинансирање и степенот на кредитна спостобност.

Односи за економичност: Односите за економичност ги мерат ефектите од потрошените средства (направените расходи).

Односи за ликвидност/солвентност: Анализата на ликвидноста е фокусирана на готовинските текови и има за цел да ја определи можноста на деловниот субјект да ги исполни своите краткорочни обврски. Индикаторите за ликвидноста мерат колку брзо средствата може да бидат претворени (конвертирани) во готовина. Односите за ликвидност укажуваат на можноста една компанија да ги исплати своите краткорочни обврски. Во секојдневните деловни активности, менаџирањето на ликвидноста се постигнува преку ефикасно употребување на средствата. Солвентноста ја претставува способноста на една компанија да ги покрие своите долгорочни обврски. За да се утврди оваа способност потребно е да се направи детална анализа на финансиската структура што ја има претпријатието. Односите за солвентност обезбедуваат податоци за релативниот износ на долговите во капиталната структура на претпријатието, како и способноста на заработување и приливи на готовински текови со коишто

претпријатието ќе може да ги покрие каматите и другите фиксни трошоци (кирии, лизинг).

Односи за профитабилност: Способноста да се генерира профит од инвестираниот капитал е важен индикатор за вредноста на претпријатието и правопрпорционално на тоа за вредноста на хартиите од вредност што таа ги издава. Поради ова, многу аналитичари во својата анализа се фокусираат на индикаторите коишто ја мерат профитабилноста на претпријатието. Профитабилноста ја одразува конкурентската позиција на една компанија, а воедно и квалитетот на нејзиниот менаџмент. Извештајот за сеопфатната добивка ги открива изворите на приходи како и компонентите коишто ги сочинуваат трошоците. Остварениот нето-профит кој е последна редовна линиска ставка на билансот на успех може да биде распределен на содружниците или пак, да биде задржан во претпријатието. Реинвестираниот (задржаниот) нето-профит ја подобрува солвентноста и служи како ублажувач за краткорочните проблеми.

ПРОСЕЧНИ ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ НА 30те АНАЛИЗИРАНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

(ПЕРИОД: 2015-2018 ГОДИНА)

Субјекти на финансиската анализа се 30 најголеми претпријатија основани од државата и од локалната самоуправа од кои: 10 се акционерски друштва основани од Владата на РСМ, 6 јавни претпријатија основани од Владата на РСМ, 13 јавни претпријатија основани од единиците на локалната самоуправа и 1 јавно претпријатие основано од Собранието на РСМ.

Во анализираните 30 претпријатија на крајот на 2018 година работеле вкупно 22.864 работници.

Преглед на број на вработени:

Ранг	Претпријатие	Број на вработени (2018)
1	АД Електрани на Северна Македонија Скопје	4.754
2	Јавно претпријатие за државни патишта	427
3	АД МЕПСО Скопје	585
4	Јавно сообраќајно претпријатие Скопје	1.458
5	ЈП Национални шуми, п.о. Скопје	2.250
6	ЈП Водовод и канализација – Скопје	1.229
7	Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД-Скопје	933
8	ЈП Комунална хигиена – Скопје	1.203
9	АД Пошта на Северна Македонија	2.157
10	ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат, Скопје	764
11	АД М-НАВ Скопје	288
12	Национална радио-телевизија - Скопје	818
13	ЈП за железничка инфраструктура МЖ – Скопје	1.004
14	АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката	355
15	АД Водостопанство на РСМ	573
16	ЈП Паркови и зеленило – Скопје	572
17	ЈП за комунални дејности Комуналец – Струмица	402
18	ЈП Улици и патишта Скопје	267
19	ЈП Национална Радиодифузија – Скопје	144
20	МЈП за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадни и атмосферски води на општина Охрид и Струга за заштита на Охридското Езеро ПРОАКВА Струга	455
21	ЈКП Водовод Битола	218
22	ЈП за комунално-производни и услужни работи ИСАР ПО Штип	336
23	ЈП Водовод Куманово со Ц.О. Куманово	237
24	ЈП Стрежево Битола	231

25	АД ГРАДСКИ ТРГОВСКИ ЦЕНТАР – Скопје	193
26	ЈКП Тетово ц.о. Тетово	203
27	ЈКП Водовод Кочани	229
28	АД за производство на електрична енергија, ТЕЦ Неготино	202
29	ЈКП Дервен Велес	327
30	АД Државна лотарија	50

Профитабилност

30те анализирани претпријатија за периодот 2015 – 2018 година остварените вкупни приходи ги намалиле за дури 35%, остварувајќи во 2018 година само 65% од масата на вкупните приходи што ги оствариле во 2015 година. Просечната стапка на профитабилност за анализираниите 4 години изнесува скромни 5,9%, а за 2018 година профитабилноста покажува извесно подобрување (6,7%).

Ако се смета дека 10% е задоволително ниво на профитабилност за претпријатија од приватен сектор, произлегува дека анализираната група на претпријатија не остварува оптимална профитабилност, иако профитабилноста е повисока од просечниот каматен принос во периодот. Причините и можностите за подобрување на овој синтетички индикатор се на страната на зголемување на приходите, односно на страната на намалувањето на трошоците (бројот на вработени, непродуктивните набавки и сл.).

Средствата што ги поседуваат овие претпријатија со ваков профит би ги обновиле за 38 години, а вложениот и заработен капитал би го вратиле за 32 години. Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Индикатори на профитабилност

Индекс на пад/раст на вкупните приходи, однос: 2018 спрема 2015 г.	- 35	Индекс
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	5.9	%
Просечна профитабилност во 2018 година	6.7	%
Просечен поврат на средствата ROA	2.7	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	38	Години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	3.2	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратиле вложениот капитал за	32	Години

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продаваат за 61 ден просечно, а во 2018 година за 64 дена. Брзото ослободување од залихите претставува добро управување со средствата. Овие индикатори се неспоредливи и зависат од природата на работење на претпријатието. Оние претпријатија што работат со недвижности (продажба на станови на пример) имаат значително подолги рокови на продажба на залихите.

Наплатата на побарувањата на анализираниите претпријатија претставува слаба алка на работењето и изнесува 265 дена за 4те години, односно 243 дена за 2018 година. Ваквите долги рокови на наплата се поврзани со повремени отписи на побарувањата за целите на финансиското известување.

Од друга страна, анализираниите претпријатија своите обврски ги плаќаат во уште подолги рокови, за 514 дена просечно, односно 497 дена за 2018 година. Вообичаено во бизнисот претпријатијата што плаќаат со вака долги рокови се избегнуваат, или заради роковите на плаќање им се даваат значително повисоки цени од пазарните.

Индикатори на ефикасност

Претпријатието се ослободуваат од залихите просечно за	61 ден
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	64 дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	265 дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	243 дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	514 дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	497 дена

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседуваат анализираниите претпријатија, 55% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 58%), додека 45% (за 2018 година, овој процент изнесува 42%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите) и сè уште не им се платени.

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на анализираниите претпријатија се малку повисоки од нивниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е во зоната на безбедност (87%, односно 96% за 2018 година).

Индикатори за финансиска стабилност

Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	55 %
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	58 %
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	45 %
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	42 %
Просечната кредитна способност изнесува	102 %
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	114 %
Степенот на самофинансирање изнесува	87 %
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	96 %

Економичност

Анализираните претпријатија успеваат да работат позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 4% (за 2018 година, 6%). Овој однос кај финансиските приходи во однос на финансиските расходи е несразмерно подобар, но без особена важност.

Индикатори за економичност

Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	4 %
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	6 %
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	113,461 %
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	100,780 %
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	5 %
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	7 %

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Анализираните претпријатија поседуваат доволно парични средства за покривање на краткорочните обврски (103%, односно 109%). Овој однос е уште подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 350% просечно, односно 380% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на анализираните претпријатија.

Индикатори за ликвидност

Просечната моментна ликвидност изнесува	103 %
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	159 %
Просечната тековна ликвидност изнесува	350 %
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	380 %
Просечната општа ликвидност изнесува	444 %
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	467 %

ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА НА 30 ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА/ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

(подредени според големината на приходите остварени во 2018 год.)

1. АД Електрани на Северна Македонија, Скопје

Број на вработени за 2018: 4.754 лица	Години			
	2018	2017	2016	2015
Вкупни приходи по години	13.740.748.747	13.468.048.477	13.941.083.401	16.075.406.675

Вкупните приходи на **АД Електрани на Северна Македонија Скопје** во 2018 година се **помали** за околу **15%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 4.527 и пораснал на **4.754** вработени во 2018 година; раст на вработените од **5%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	6.2	%
Просечна стапка на профитабилност во 2018 година	12.2	%
Просечен поврат на средствата ROA	4.7	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	21	година
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	2.4	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	42	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	63	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	70	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	216	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	68	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	408	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	70	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	64	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	79	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	36	%

Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	21	%
Просечната кредитна способност изнесува	107	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	116	%
Степенот на самофинансирање изнесува	85	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	95	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	10	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	17	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 85	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 75	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	8	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	15	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	8	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	19	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	135	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	219	%
Просечната општа ликвидност изнесува	188	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	312	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Иако бројот на вработени за 4 години пораснал за 5%, приходите се намалиле за 15%, сепак претпријатието ја зголемила својата профитабилност, благодарение на поекономичното работење, односно на намалувањето на расходите, коишто се негативна ставка во формирањето на профитабилноста. Претпријатието работело најпрофитабилно во 2018 година со стапка од 12,2% (просек на 30те претпријатија: 6,7%).

Просечната стапка на профитабилност за анализираниите 4 години изнесува скромни 6,2% и е незначително подобра од просечната стапка

на профитабилност на 30те анализирани претпријатија (просек на 30те претпријатија: 5,9%).

Претпријатието има мали можности да влијае на зголемување на приходите со оглед дека цената на струјата е регулирана големина и дека не може да влијае на природните ресурси од коишто зависи производството на струја (дождови, ветер), со исклучок на ископот на јаглен, како и на обемот на продажбата заради недостатокот на струја на домашниот пазар (со ретки исклучоци кога продажба се врши и на странски пазари по цени кои се повисоки од домашните регулирани цени), произлегува дека можности за подобрување на профитабилноста може да се бараат главно на страната на намалувањето на трошоците (бројот на вработени, непродуктивните набавки и сл.).

Средствата што ги поседува претпријатието со ваков профит би се обновиле за 21 година, што е подобро од просекот (просек на 30те претпријатија: 38 години), а вложениот и заработен капитал претпријатието би го вратиле за 42 години што е полошо од просекот (просек на 30те претпријатија: 32 години).

Полошиот резултат на ROE коефициентот произлегува од големината на самата компанија, односно од износот на вложениот и на заработениот капитал на претпријатието. Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 63 дена просечно (струјата нема можност да се чува како залиха, но затоа јагленот и дел од другите ресурси на претпријатието се нејзини залихи), а во 2018 година за 70 денови. Овие индикатори се во рангот на просечни. Брзото ослободување од залихите претставува добро управување со средствата. Овие индикатори се неспоредливи и зависат од природата на работење на претпријатието.

Наплатата на побарувањата на компанијата има тренд на значително подобрување и изнесува 216 дена просечно за 4те години, односно 68 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

Претпријатието го подобрува својот компаниски имиџ пред добавувачите, имено обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 408 дена, а во 2018 година овој рок е скратен на само 70 дена и е значително подобар од просекот на 30те анализирани претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 64% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува дури 79%), додека 36% (за 2018 година, овој процент изнесува 21%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се малку повисоки од нивниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е во зоната на безбедност (85%, односно 95% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието успева да работи позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 10% (за 2018 година, 17%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен со оглед дека често пати за некакви проектни набавки претпријатието се задолжува кај странски и кај домашни банки.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (8%, односно 19%). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со коишто може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 135% просечно, односно 219% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

2. Јавно претпријатие за државни патишта, Скопје

Број на вработени за 2018: 427 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	7.653.790.913	8.997.297.157	6.352.384.970	5.836.480.098

Вкупните приходи на **Јавно претпријатие за државни патишта Скопје** во 2018 година се **поголеми** за околу **31%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 372 и пораснал на **427** вработени во 2018 година; раст на вработените од **15%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	35,1	%
Просечна профитабилност во 2018 година	32,7	%
Просечен поврат на средствата ROA	3,2	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	31	година

Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	5.6	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	18	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	/	денови
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	/	денови
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за		
Наплата на извршената продажба во 2018 година	/	денови
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за		
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	274	дена
	458	дена

Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	59	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	56	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување		
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	41	%
Просечната кредитна способност изнесува	97	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	97	%
Степенот на самофинансирање изнесува		
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	61	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	96	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	104	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	380	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	-66	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	60	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	53	%

Просечната тековна ликвидност изнесува	63	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	59	%
Просечната општа ликвидност изнесува	63	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	59	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Бројот на вработени за 4 години пораснал за 15%, но истовремено и приходите се зголемиле за 31%. Претпријатието има висока профитабилност од 35,1% просечно, односно 32,7% за 2018 година, што е значително над просекот (за околу 5 пати) на анализираниите 30 претпријатија.

Средствата што ги поседува претпријатието би се обновиле за 31 година, а вложениот и заработен капитал би го вратиле за 18 години што е подобро од просекот.

Ефикасност

Според службените податоци на Централниот регистар на РСМ, обртот на залихите на претпријатието е нула. Нула е и индикаторот за обртот (денови на наплата) на побарувањата.

Претпријатието ја влошува својата позиција во однос на добавувачите. Обврските ги плаќа просечно за 274 дена, но во 2018 година овој индикатор е значително полош и изнесува дури 458 дена.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 59% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 56%), додека 41% (за 2018 година, овој процент изнесува 44%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се речиси исти со капиталот и со резервите на компанијата, додека степенот на самофинансирање е во зоната на безбедност (97%, исто толку и за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од дури 96% (за 2018 година, 104%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи во просек е речиси 4 пати позитивен, додека за 2018 година е негативен за 66%, односно претпријатието има повисоки расходи за финансирање од приходите што ги остварува од финансирање.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со парични средства за покривање на краткорочните обврски од 60%, односно 53%. Овој однос е малку подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 63% просечно, односно 59% за 2018 година. Општата ликвидност е идентична со тековната ликвидност.

3. АД МЕПСО, Скопје

Број на вработени за 2018: 585 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	6.147.788.903	5.529.187.817	5.162.551.338	5.237.528.283

Вкупните приходи на **АД МЕПСО Скопје** во 2018 година се **поголеми** за околу **17,4%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Бројот на вработени во 2015 година изнесувал 520 и пораснал на 585 вработени во 2018 година; раст на вработените од **12,5%**. Бројот на вработените има помал раст од растот на приходите за анализираниот период.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	8.9	%
Просечна профитабилност во 2018 година	6.4	%
Просечен поврат на средствата ROA	4.9	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	21	година
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	8.9	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	11	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	4	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	3	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	62	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	47	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	118	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	39	дена

Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	56	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	68	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	44	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	32	%
Просечната кредитна способност изнесува	98	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	110	%
Степенот на самофинансирање изнесува	73	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	88	%

Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	13	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	13	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-52	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-80	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	11	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	8	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	84	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	165	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	148	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	272	%
Просечната општа ликвидност изнесува	151	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	98	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Бројот на вработени за 4 години пораснал за 12,5%, со поголем раст на приходите за истиот период по стапка од 17,4%.

Профитабилноста на претпријатието за 4те години е променлива (загуба не е искажана) и главно зависи од набавната цена на електричната енергија за одделни периоди. Највисока профитабилност претпријатието има во 2015 година (13,5%) и во 2017 година (12,6%), најмала во 2016 година (3%), додека стапката на профитабилност за 2018 година изнесува 6,4%, односно просечната стапка за 4те години изнесува 8,9% што е повисоко од просекот на анализираните 30 претпријатија (5,9%).

Претпријатието има мали можности да влијае на зголемување на приходите со оглед дека цената на електричната енергија е со регулирана големина. Постојат можности да се врши набавка по пониски цени, од главниот домашен добавувач (ЕЛЕМ) и од странски добавувачи, преку берза и сл. Освен кај набавката на струја, можности за подобрување на профитабилноста може да се бараат главно на страната на намалувањето на трошоците (бројот на вработени, непродуктивните набавки и сл.).

Средствата што ги поседува претпријатието со ваков профит би се обновиле за 21 година, што е подобро од просекот (38 години), а вложениот и заработен капитал би го вратила за 11 години што е значително подобро од просекот (32 години). Подобриот резултат на ROE коефициентот произлегува од задоволителните профити во однос на не толку големиот износ на вложен капитал (околу 55 милиони евра) и заработениот капитал на претпријатието (исто така околу 55 милиони евра). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Очекувано, а со оглед дека претпријатието продава електрична енергија (која не се чува на залиха) своите залихи ги продава за 4 дена просечно, а во 2018 година за 3 дена. Брзото ослободување од останатите залихи (разни добра, материјали, отпад и сл.) претставува добро управување со средствата. Овие индикатори се неспоредливи и зависат од природата на работење на претпријатието.

Наплатата на побарувањата на компанијата има тренд на подобрување и изнесува 62 дена просечно за 4те години, односно 47 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

Претпријатието го подобрува својот компаниски имиџ пред добавувачите, имено обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 117 дена, а во 2018 година овој рок е скратен на само 39 дена.

Сите индикатори во категоријата ефикасност се далеку подобри од просекот на анализираните претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 56% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 68%), додека 44% (за 2018 година, овој процент изнесува 32%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието во просек се малку пониски од нивниот капитал и резерви, ова не се однесува за 2018 година, додека степенот на самофинансирање е во зоната на безбедност (73% просечно, односно 88% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието успева да работи позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 13% (за 2018 година исто така, 13%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен со оглед дека често пати за некакви проектни набавки претпријатието се задолжува кај странски и кај домашни банки.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со одлична ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (84%, односно 165%). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 148% просечно, односно 272% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително извесно влијае на влошување на сликата за ликвидноста на претпријатието (151% просечно, односно 98% за 2018 година).

4. Јавно сообраќајно претпријатије, Скопје

Број на вработени за 2018: 1.458 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
		1.858.687.165	1.683.279.720	1.544.732.307

Вкупните приходи на **Јавно сообраќајно претпријатије, Скопје** во 2018 година се **поголеми** за околу **0,5%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 1.410 и се зголемил на 1.458 вработени во 2018 година; зголемување на вработените од **3,4%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	4.4	%
Просечна профитабилност во 2018 година	5.9	%
Просечен поврат на средствата ROA	5	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	20	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	- 51.8	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	- 2	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	12	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	9	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	8	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	12	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	114	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	89	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	- 13	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	- 6	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	113	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	106	%
Просечната кредитна способност изнесува	14	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	6	%
Степенот на самофинансирање изнесува	- 17	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	- 8	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	3	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 3	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	3.360	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	13.661	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	5	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	7	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	107	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	89	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	124	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	112	%
Просечната општа ликвидност изнесува	143	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	122	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност за 4те години на претпријатието од 4,4% е пониска од онаа на анализираните претпријатија која изнесува 5,9%. За 2018 година претпријатието искажува стапка на профитабилност од 5,9%, која исто така е помала од просечната за 2018 година на анализираните претпријатија (6,7%).

Малото зголемување на приходите во 2018 година во однос на 2015 година и зголемувањето на бројот на работниците било пропратено со извесно намалување на расходите на претпријатието што влијае на одржување на стапката на профитабилност.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 20 години.

Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието доминантно врши услуги на транспорт на луѓе, а залихите што ги стекнува во работењето ги продава за 12 дена просечно, а во 2018 година за 9 дена.

Побарувањата претпријатието ги наплатува за 8 дена просечно за 4те години, односно за 12 дена за 2018 година. Времето на наплата на побарувањата е подобра од просекот.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 114 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 89 дена. Роквите во кои се плаќаат обврските се подобри од просекот.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата покажуваат дека претпријатието целосно ги има подјадено сопствените извори на финансирање и дека се работи за компанија што ја поседуваат доверителите.

Кредитната способност покажува дека финансиските можности на претпријатието се слаби и дека самофинансирањето е негативна големина.

Економичност

Претпријатието во анализираниот 4 годишен период ги покрива вкупните расходи со вкупните приходи и остава вишок од 3%.

Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен, но тоа не влијае значајно на подобрување на состојбата на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со висока ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (107% просечно, односно 89% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 124% просечно, односно 112% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

5. ЈП Национални шуми, Скопје

Број на вработени за 2018: 2.250 лица	Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	1.679.017.907	1.715.605.872	1.636.015.794	1.777.109.154

Вкупните приходи на **Национални шуми ЈП Скопје** во 2018 година се **помали** за околу **5,5%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 2.382 и се намалил на 2.250 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **5,5%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	2.3	%
Просечна профитабилност во 2018 година	1.0	%
Просечен поврат на средствата ROA	0.1	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	964	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0.1	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	1.494	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	35	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	28	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	37	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	17	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	282	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	323	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	98	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	98	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	2	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	2	%
Просечната кредитна способност изнесува	100	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	99	%
Степенот на самофинансирање изнесува	100	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	99	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	4	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	2	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-28	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-84	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	3	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	1	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	8	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	3	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	61	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	42	%
Просечната општа ликвидност изнесува	83	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	58	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Бројот на вработени за 4 години се намалил за ист процент како и процентот на намалување на вкупните приходи: 5,5%.

Ваквиот тренд на намалување на приходите соодветно се одразил и на профитабилноста на претпријатието којашто не е зголемена преку штедење, односно намалување на расходите. Претпријатието работи со ниска профитабилност од 2,3% просечно, односно 1% за 2018 година. Профитабилноста е значително пониска од просечната на анализираните претпријатија која изнесува 5,9%

Средствата што ги поседува претпријатието со ваков профит, би се обновиле за неверојатни 964 години, а вложениот и заработен капитал би го вратиле за рекордни 1.494 години, големини што се неспоредливо полоши од просекот. Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 35 дена просечно, а во 2018 година за 28 дена. Брзото ослободување од залихите претставува добро управување со средствата. Овие индикатори се неспоредливи и зависат од природата на работење на претпријатието. Претпријатието продава дрва коишто во најголем број случаи се продаваат со авансна наплата и за чијашто испорака се чека според некаков ред.

Наплатата на побарувањата на компанијата има тренд на подобрување и изнесува 37 дена просечно за 4те години, односно 17 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 282 дена, а во 2018 година овој рок е продолжен на 323 дена. И вака долгите рокови на плаќање на обврските, се подобри од просекот на анализираните претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 98% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 98%), додека само 2% (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 2%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се еднакви на неговиот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е исто така добар и се наоѓа во зоната на безбедност (100% просечно, односно 99% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието успева да работи позитивно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 4% (за 2018 година, 2%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен со оглед дека често пати за некакви проектни набавки претпријатието се задолжува кај странски и кај домашни банки. Овој однос во просек изнесува - 27,6%, а за 2018 година: - 84%.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (8% просечно, односно 3% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 60,5% просечно, односно 42% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

6. ЈП Водовод и канализација, Скопје

Број на вработени за 2018: 2.250 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	1.401.091.803	1.510.478.358	1.614.530.435	1.429.259.240

Вкупните приходи на **Водовод и канализација ЈП, Скопје** во 2018 година се **помали** за околу **2%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 1.233 и се намалил на 1.229 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **0,3%**.

Претпријатието за 2018 година искажува загуба во износ од 54.280.652 денари (883 илјади евра), претпријатието работело со загуба и во 2015 година, износ од 185.175.195 денари (3 милиони евра загуба).

Важна правна норма која се однесува на искажана загуба од работењето во јавно претпријатие:

Ако од извештајот за работа се утврдат загуби во финансиското работење, директорот е должен истите да ги отстрани во наредните шест месеци. *(член 23-а став 3 од Законот за јавните претпријатија).*

Директорот на јавното претпријатие и заменик на директорот на јавното претпријатие основано од Владата на Република Северна Македонија се разрешува пред истекот на мандатот ако и по истекот на рокот определен во членот 23-а став 3 од Законот за јавните претпријатија не ги отстрани недостатоците или и во тој рок повторно има недостатоци и/или загуби во финансиското работење. *(член 24-а став 1, алинеја 7 од Законот за јавните претпријатија)*

Управниот одбор, односно градоначалникот на општината, односно на градот Скопје, во ваков случај ќе донесе одлука за разрешување на директорот и заменик на директорот. *(член 24-а став 2 од Законот за јавните претпријатија)*

До изборот на нов директор, управниот одбор, односно градоначалникот на општината, односно на градот Скопје во рок од пет дена од донесувањето на одлуката, именува вршител на должноста директор на јавното претпријатие, но не подолго од шест месеци. Во јавното претпријатие основано од Владата на Република Северна Македонија кое има заменик на директор на кој не му е истечен мандатот, до именување на директор по распишан конкурс, но не подолго од шест месеци ја врши должноста директор. *(член 24-а став 3 од Законот за јавните претпријатија)*

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	1.8	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%
Просечен поврат на средствата ROA	0.5	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	195	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0.9	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	111	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	53	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	66	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	198	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	148	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	1.661	ден
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	1.895	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	58	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	75	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	42	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	43	%
Просечната кредитна способност изнесува	106	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	100	%
Степенот на самофинансирање изнесува	92	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	87	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	- 3	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 4	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	191.276	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	166	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	0 %
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 3 %
Ликвидност	
Просечната моментна ликвидност изнесува	6 %
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	4 %
Просечната тековна ликвидност изнесува	55 %
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	38 %
Просечната општа ликвидност изнесува	68 %
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	53 %

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието од 1,8% е пониска од онаа на анализираниите претпријатија која изнесува 5,9%. Претпријатието за 2018 година искажува загуба во финансиските извештаи.

Трендот на намалување на приходите споредено меѓу 2018 и 2015 година и малото намалување на бројот на работниците не било пропратено и со намалување на расходите на претпријатието, односно со соодветно штедење.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 195 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 111 години, големина што е полоша од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 53 дена просечно, а во 2018 година за 66 дена.

Наплатата на побарувањата на претпријатието има тренд на подобрување и изнесува 198 дена просечно за 4те години, односно 148 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 1.661 ден, а во 2018 година овој рок е продолжен на 1.895 дена. Роковите на плаќање на обврските, се значително положи од просекот на анализираниите претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 58% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 57%), додека само 42% (за 2018 година, овој процент изнесува 43%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се еднакви на нијзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е исто така добар и се наоѓа во зоната на безбедност (92% просечно, односно 87% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи негативно во анализираниот период, оставајќи непокриени вкупни расходи од 3% (за 2018 година, -4%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен, но тоа не влијае значајно на подобрување на состојбата на претпријатието. Овој однос за 2018 година изнесува 166%.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (6% просечно, односно 4% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 55% просечно, односно 38% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

7. Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД-Скопје

Број на вработени за 2018: 933 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
		1.214.136.296	1.182.612.045	1.229.164.996	1.672.266.856

Вкупните приходи на **Железници на Република Северна Македонија Транспорт АД-Скопје** во 2018 година се **помали** за **27,4%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 1.146 и се намалил на 933 вработени во 2018 година; намалување на вработените од дури **18,6%**. Претпријатието постојано искажува

загуба во работењето во анализираниот 4 годишен период. Вкупната загуба изнесува 1.719.176.186 денари (околу 28 милиони евра). Преглед на искажаната загуба по години:

2015 година	47.421.345 денари (771.000 евра)
2016 година	688.315.382 денари (11.192.000 евра)
2017 година	501.989.091 денари (8.162.000 евра)
2018 година	481.450.368 денари (7.828.000 евра).

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	0	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%
Просечен поврат на средствата ROA	0	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	&	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	&	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	92	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	120	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	116	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	106	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	1.031	ден
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	1.080	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	53	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	47	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	47	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	53	%
Просечната кредитна способност изнесува	81	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	75	%
Степенот на самофинансирање изнесува	57	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	49	%

Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	- 23	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 26	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 60	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 88	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 24	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 28	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	5	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	4	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	22	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	15	%
Просечната општа ликвидност изнесува	34	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	27	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Поради постојаното искажување на загуби во работењето, стапката на профитабилност на претпријатието е нула, исто така и стапката на поврат на средствата, односно стапката на поврат на капиталот се исто така нули. Претпријатието не работи профитабилно, ниту пак, успева да направи поврат на средствата, односно поврат на вложениот капитал.

Ефикасност

Претпријатието главно врши услуги на железнички транспорт. Залихите претпријатието ги продава за 92 дена просечно, и во 2018 година овој индикатор е зголемен на 120 дена. Компаниските индикатори се послаби од просекот на анализираните претпријатија.

Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 116 дена просечно за 4те години, односно 106 дена за 2018 година. Овие рокови се повеќе од двојно подобри од просекот на анализираните претпријатија (265 дена просечно за 4 години, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 1.031 ден, а во 2018 година овој рок е зголемен на 1,080 дена. Роковите на плаќање на обврските, се значително подолги од анализираните претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 53% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 47%), додека 47% (за 2018 година, овој процент изнесува 53%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се поголеми од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е извесно слаб (57% просечно, односно 49% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи негативно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи со едвај 77%, односно расходите се поголеми од приходите за 23% (за 2018 година, 26%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е исто така негативен.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со лоша ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (5% просечно, односно 4% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 22% просечно, односно 15% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

8. ЈП Комунална хигиена, Скопје

Број на вработени за 2018: 1.203 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	1.196.348.618	1.206.569.274	1.273.868.303	1.180.622.519

Вкупните приходи на **ЈП Комунална хигиена, Скопје** во 2018 година се **поголеми** за околу **1,3%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 1.283 и се намалил на 1.203 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **6,2%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	5.3	%
Просечна профитабилност во 2018 година	1.9	%
Просечен поврат на средствата ROA	5.6	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	18	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	7.9	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	13	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	5	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	7	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	81	ден
Наплата на извршената продажба во 2018 година	86	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	117	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	58	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	74	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	84	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	27	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	16	%
Просечната кредитна способност изнесува	111	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	120	%
Степенот на самофинансирање изнесува	109	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	117	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	6	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	2	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	28.449	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	3.185	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	7	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	2	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	42	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	32	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	246	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	421	%
Просечната општа ликвидност изнесува	260	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	450	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието од 5,3% е малку пониска од онаа на анализираните претпријатија којашто изнесува 5,9%. Претпријатието за 2018 година искажува стапка на профитабилност од 1,9%, што е пак, послабо од просекот на анализираните претпријатија за 2018 година (6,7%).

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 18 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 13 години, големини што се подобри од просекот (38 години поврат на средствата и 32 години поврат на капиталот). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието главно врши услуги на собирање на комунален и друг отпад. Затоа и залихите кои имаат мал дел во структурата на средства, претпријатието ги продава за 5 дена просечно, и во 2018 година овој индикатор е зголемен на 7 дена.

Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 81 ден просечно за 4те години, односно 86 дена за 2018 година. Овие рокови се значително подобри од просекот на анализираните претпријатија (265 дена просечно за 4 години, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за 117 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 58 дена. Роковите на плаќање на обврските, се значително подобри од просекот на анализираните претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 74% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 84%), додека 27% (за 2018 година, овој процент изнесува 16%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е исто така добар и се наоѓа во зоната на безбедност (109% просечно, односно 117% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи и остварувајќи вишок од 6% (за 2018 година, 2%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен, но тоа не влијае значајно на подобрување на состојбата на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со одлична ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (42% просечно, односно 32% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 246% просечно, односно 421% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

9. АД Пошта на Северна Македонија

Број на вработени за 2018: 2.157 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	1.184.838.614	1.210.433.687	1.358.846.391	1.372.713.191

Вкупните приходи на **АД Пошта на Северна Македонија** во 2018 година се **помали** за околу **13,7%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 2.274 и се намалил на 2.157 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **5,1%**.

Претпријатието за 2017 година искажува загуба во износ од 184.566.099 денари (3 милиони евра), за 2018 година уште една загуба во износ од 166.754.206 денари (2,7 милиони евра), претпријатието работело со добивка во 2015 и во 2016 година.

Важна правна норма која се однесува на искажана загуба од работењето во јавно претпријатие:

Ако од извештајот за работа се утврдат загуби во финансиското работење, директорот е должен истите да ги отстрани во наредните шест месеци. (член 23-а став 3 од Законот за јавните претпријатија).

Директорот на јавното претпријатие и заменик директорот на јавното претпријатие основано од Владата на Република Северна Македонија се разрешува пред истекот на мандатот ако и по истекот на рокот определен во членот 23-а став 3 од Законот за јавните претпријатија не ги отстрани недостатоците или и во тој рок повторно има недостатоци и/или загуби во финансиското работење. (член 24-а став 1, алинеја 7 од Законот за јавните претпријатија)

Управниот одбор, односно градоначалникот на општината, односно на градот Скопје, во ваков случај ќе донесе одлука за разрешување на директорот и на заменик директорот. (член 24-а став 2 од Законот за јавните претпријатија)

До изборот на нов директор, управниот одбор, односно градоначалникот на општината, односно на градот Скопје во рок од пет дена од донесувањето на одлуката, именува вршител на должноста директор на јавното претпријатие, но не подолго од шест месеци. Во јавното претпријатие основано од Владата на Република Северна Македонија кое има заменик директор на кој не му е истечен мандатот, до именување на директор по распишан конкурс, но не подолго од шест месеци ја врши должноста директор. (член 24-а став 3 од Законот за јавните претпријатија)

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 -2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	0.1	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%
Просечен поврат на средствата ROA	0.1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	1.256	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0.1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	1.178	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	10	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	10	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	134	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	127	дена

Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	112	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	127	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	93	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	91	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	7	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	9	%
Просечната кредитна способност изнесува	168	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	152	%
Степенот на самофинансирање изнесува	162	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	147	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	- 7	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 13	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	280	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	128	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 6	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 12	%

Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	205	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	85	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	640	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	413	%
Просечната општа ликвидност изнесува	674	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	438	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието од 0,1% е пониска од онаа на анализираниите претпријатија која изнесува 5,9%. Претпријатието за 2017 година искажува загуба во износ од 184.566.099 денари (3 милиони евра), за 2018 година уште една загуба во износ од 166.754.206 денари (2,7 милиони евра), претпријатието работело со добивка во 2015 и во 2016 година.

Трендот на намалување на приходите за 13,7% споредено меѓу 2018 и 2015 година и намалувањето на бројот на работниците за 5,1% не било пропратено со соодветно намалување на расходите на претпријатието.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за неверојатни 12 века, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 11 века, големини што се неспоредливи со просекот на анализираниите претпријатија. Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 10 дена просечно, и во 2018 година овој индикатор не е променет.

Наплатата на побарувањата на претпријатието има тренд на мало подобрување и изнесува 134 дена просечно за 4те години, односно 127 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието. Роковите на наплата на побарувањата се подобри од просекот.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 112 дена, а во 2018 година овој рок е продолжен на 127 дена. Роковите на плаќање на обврските, се значително полоши од просекот на анализираниите претпријатија. Роковите на плаќање на обврските се пократки од просекот.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 93% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 91%), додека само 7% (за 2018 година, овој процент изнесува 9%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е исто така добар и се наоѓа во зоната на безбедност (162% просечно, односно 147% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи негативно во анализираниот период, оставајќи непокриени вкупни расходи од 7% (за 2018 година, - 13%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен, но тоа не влијае значајно на подобрување на состојбата на претпријатието. Овој однос за 2018 година изнесува 128%.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со одлична ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (205% просечно, односно 85% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 640% просечно, односно 413% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

10. ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат, Скопје

Број на вработени за 2018: 764 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
		1.134.679.484	985.280.799	1.013.059.896	772.563.543

Вкупните приходи на **ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта Македонијапат** во 2018 година се **поголеми** за **46,9%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 853 и се намалил на 764 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **10,4%**.

Компанијата искажува загуба за 2015 година во износ од 800.000 евра. Преглед на финансиските резултати по години:

2015 година	49.706.993 денари (808.244 евра) ЗАГУБА
2016 година	20.948.384 денари (340.624 евра)
2017 година	46.220.037 денари (751.545 евра)
2018 година	21.032.990 денари (342.000 евра).

Просечни финансиски индикатори на компанијата за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	Опис
Просечна стапка на профитабилност на компанијата	2.2	%
Просечна профитабилност во 2018 година	1.9	%
Просечен поврат на средствата ROA	4.8	%
<i>Со вакво темпо компанијата би ги вратила вложените средства за</i>	21	година
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	- 4,2	%
<i>Со вакво темпо компанијата би ги вратила вложениот капитал за</i>	- 24	години
Ефикасност		
Компанијата се ослободува од залихите просечно за	75	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	74	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	18	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	20	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	393	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	412	дена
Финансиска стабилност		
Компаниите ги финансираат своите средства од сопствени извори со	- 124	%
Компаниите ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	- 117	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	224	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	217	%
Просечната кредитна способност изнесува	- 300	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	- 244	%
Степенот на самофинансирање изнесува	- 144	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	- 131	%
Економичност		
Компанијата ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	3	%
Компанијата ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	5	%
Компанијата ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 96,8	%
Компанијата ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	0	%

Компанијата ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	1	%
Компанијата ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	3	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	0	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	0	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	5,3	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	5,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува	26	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	24	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на компанијата за 4те години изнесува ниски 2,2% (просек на 30те компании е 5,9%), за 2018 година профитабилноста е уште помала, само 1,9% (просек на 30те компании е 6,7%). Посечната стапка на поврат на средствата изнесува 4,8% што овозможува нивна обнова за 21 година (индикаторот е подобар од просекот на анализираните компании: 38 години). Стапката на поврат на капиталот е негативна.

Ефикасност

Компанијата просечно во анализираниот период се ослободува од залихите (недвижности) за 75 дена, односно за 74 дена во 2018 година, што е полош резултат од просекот на анализираните компании.

Побарувањата во анализираниот период се наплатуваат просечно за 18 дена за 4те години, односно за 20 дена за 2018 година. Овие индикатори се значително подобри од просекот на анализираните компании.

Обврските во просек за анализираниот период компанијата ги плаќала за дури 393 дена, а во 2018 година овој рок е зголемен на 412 дена. Роковите на плаќање на обврските, се подобри од просекот за анализираните компании.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата покажуваат негативна вредност.

Компанијата на крајот на 2018 година има основна главнина, резерви и тековна добивка во износ од 106.582.672 денари, а пренесена загуба од дури 760.391.147 денари. Загубата за 7 пати ги надминува капиталот и резервите. Обврските на компанијата на крајот на 2018 година изнесуваат 1.201.587.756 денари и се повисоки за повеќе од 11 пати од капиталот и резервите на

компаниите. Компанијата е „поседувана“ од доверителите. Вистинско решение за ваквата состојба е санирање на компанија.

Економичност

Компанијата работи позитивно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи и остварувајќи вишок од „скромни“ 3% (за 2018 година, 5%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е значајно негативен, во просек, - 96,8%.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на компанијата. Компанијата располага со слаба ликвидност (парични средства) што произлегува од лошото работење и лошата финансиска состојба на компанијата. Моментната ликвидност е нула. Овој однос е подобар ако се вклучат побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува слаби 5,3% просечно, односно 5% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на компанијата.

11. АД М-НАВ, Скопје

Број на вработени за 2018: 288 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	1.054.513.987	948.534.537	803.750.642	785.091.269

Вкупните приходи на **АД М-НАВ, Скопје** во 2018 година бележат **раст** од **34,3%** споредени со 2015 година. Бројот на вработени во 2018 година изнесува 288 лица, што е мало зголемување во однос на бројот на вработените лица во 2015 година (270 лице) за **6,7%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	Опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	10,8	%
Просечна профитабилност во 2018 година	15	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	8.8	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	11	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	9.8	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	10	години

Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	3	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	3	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за		
Наплата на извршената продажба во 2018 година	41	ден
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	66	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	57	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	90	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	90	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	10	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	10	%
Просечната кредитна способност изнесува	250	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	301	%
Степенот на самофинансирање изнесува	240	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	285	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	15	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	20	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 46	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	8	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	14	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	20	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	843	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	1.074	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	1.013	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	1.263	%
Просечната општа ликвидност изнесува	1.023	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	1.274	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Претпријатието има добри стапки на профитабилност: 10,8% просечно за 4те анализирани години и дури 15% за 2018 година. Просекот во 30те анализирани претпријатија изнесува 5,9% за 4те години и 6,7% за 2018 година.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваква стапка на профитабилност, би се обновиле за 11 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 10 години, големини што се значително подобри од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години. Овие индикатори се конкурентни со индикаторите во приватниот сектор.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 3 дена просечно, и во 2018 година исто така за 3 дена. Деловниот субјект не поседува залихи како важна ставка во активата на билансот на состојба. Затоа овој индикатор е значително подобар од просекот. Просечниот индикатор кај анализираниите претпријатија изнесува 61 ден за 4те години и 64 дена за 2018 година

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 41 ден просечно за 4те години, односно 43 дена за 2018 година. Деновите потребни за наплата на побарувањата се значително подолги од просекот на 30те анализирани претпријатија (265 дена во просек, 243 дена во 2018 година).

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 66 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 57 дена. Деновите потребни за плаќање на обврските се значително пократки од просекот на 30те анализирани претпријатија (514 дена во просек, 497 дена во 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 90% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 90%), додека 10% (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 10%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може двојно да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитна способност е 250%, односно 301% за 2018 година). Степенот на самофинансирање е висок (240% просечно, односно 285% за 2018 година). Овие два показатели се значително во рамките на просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, остварува вишок од 15% во анализираниот период од 4 години, а за 2018 година расходите на вишокот се поголеми, 20%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи во 4годишниот просек е негативен, но нема значително влијание на финансискиот резултат (во просек - 46%, односно 8% во 2018 година).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со одлична моментна ликвидност од 843% во просек и дури 1.074 за 2018 година. Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува дури 1.013% просечно, односно 1.263% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

12. Национална Радио-телевизија- Скопје

Број на вработени за 2018: 818 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	949.925.484	1.037.492.576	1.189.828.620	1.284.215.273

Вкупните приходи на **Национална Радио-телевизија - Скопје** во 2018 година се **помали** за **26%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 907 и се намалил на 818 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **9,8%**. Претпријатието искажува загуба за 2018 година во износ од 26.021.894 денари (423.000 евра). За периодот 2015 – 2017 година претпријатието работи со добивки.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	2,6	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%
Просечен поврат на средствата ROA	1.8	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	57	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	7.4	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	14	години

Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	3	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	3	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за		293 дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	282	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за		417 дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	430	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	27	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	33	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување		73 %
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	67	%
Просечната кредитна способност изнесува		156 %
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	142	%
Степенот на самофинансирање изнесува		84 %
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	95	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	9	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	10	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 86	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 99	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	3	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 2	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	1	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	0	%
Просечната тековна ликвидност изнесува		126 %
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	122	%
Просечната општа ликвидност изнесува		127 %
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	123	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието изнесува 2,6% со исклучок на 2018 година, кога претпријатието искажува загуба. Просечната стапка на поврат на средствата изнесува 1,8% што овозможува нивна обнова за 57 години (индикаторот е послаб од просекот на анализираниите претпријатија). Стапката на поврат на капиталот е подобар и изнесува 7,4%. Претпријатието би го повратило вложениот и заработениот капитал за 14 години. Овој индикатор е подобар од просекот на анализираниите претпријатија.

Ефикасност

Претпријатието врши услуги на национален радио-телевизиски сервис. Залихите коишто се занемарлива ставка, претпријатието ги продава за 3 дена просечно, и во 2018 година исто така за 3 дена. Компаниските индикатори се послаби од просекот на анализираниите претпријатија.

Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 293 дена просечно за 4те години, односно 282 дена за 2018 година. Овие рокови се близу просекот на анализираниите претпријатија (265 дена просечно за 4 години, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за 417 дена, а во 2018 година овој рок е зголемен на 430 дена. Роковите на плаќање на обврските се исто така во рамките на просекот за анализираниите претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 257% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 33%), додека 73% (за 2018 година, овој процент изнесува 67%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање е добар (84% просечно, односно 95% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи со одвај 9%, односно приходите се поголеми од расходите за 9% (за 2018 година, 10%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е значително негативен (-86% просечно за 4те години, и -99% за 2018 година). Високите финансиски расходи влијаат негативно на финансискиот резултат. Претпријатието искажува 54.380.184 денари финансиски расходи за

2017 година и двојно повеќе за 2018 година (105.061.885 денари). Произлегува дека искажаната загуба за 2018 година произлегува од високите финансиски расходи (камати: 40.463.612, курсни разлики: 3.741.257 денари и група на останати финансиски расходи во износ од дури 60.857.016 денари, нешто помалку од 1 милион евра).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со лоша ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (1% просечно, односно 0% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 126% просечно, односно 122% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

13. ЈП за железничка инфраструктура МЖ, Скопје

Број на вработени за 2018: 1.004 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	920.734.461	834.759.199	863.480.479	966.931.130	

Вкупните приходи на **ЈП за железничка инфраструктура МЖ, Скопје** во 2018 година се **помали** за **4,8%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 1.223 и се намалил на 1.004 вработени во 2018 година; намалување на вработените од **17,9%**.

Претпријатието постојано искажува загуба во работењето во анализираниот 4 годишен период. Вкупната загуба изнесува 1.808.650.893 денари (околу 29,4 милиони евра). Преглед на искажаната загуба по години:

2015 година	491.264.129 денари (7.988.000 евра)
2016 година	494.702.046 денари (8.044.000 евра)
2017 година	443.856.790 денари (7.217.000 евра)
2018 година	375.827.928 денари (6.111.000 евра).

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	0	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%
Просечен поврат на средствата ROA	0	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	&	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	&	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	136	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	143	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	70	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	73	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	262	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	221	ден
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	93	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	92	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	7	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	9	%
Просечната кредитна способност изнесува	97	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	96	%
Степенот на самофинансирање изнесува	94	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	92	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	- 34	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 30	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	5.6	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	42	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 33 %
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 29 %
Ликвидност	
Просечната моментна ликвидност изнесува	15 %
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	1 %
Просечната тековна ликвидност изнесува	54 %
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	20 %
Просечната општа ликвидност изнесува	127 %
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	58 %

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Поради постојаното искажување на загуби во работењето, стапката на профитабилност на претпријатието е нула, исто така и стапката на поврат на средствата, односно стапката на поврат на капиталот се исто така нули. Претпријатието не работи профитабилно, ниту пак, успева да направи поврат на средствата, односно поврат на вложениот капитал.

Ефикасност

Претпријатието просечно во анализираниот период се ослободува од залихите за 136 дена, односно за 143 дена во 2018 година. Обртот на залихите е двојно поспор во однос на просекот на анализираните претпријатија.

Побарувањата во анализираниот период се наплатуваат просечно за 70 дена за 4те години, односно за 73 дена во 2018 година. Овде се работи за значително подобри индикатори во однос на просекот на анализираните претпријатија.

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за 262 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 221 ден. Роковите на плаќање на обврските се подобри од просекот за анализираните претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 93% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 92%), додека 7% (за 2018 година, овој процент изнесува 9%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието речиси целосно се покриваат од нејзиниот капитал и од резерви (97% во просек и 96% во 2018 година), а степенот на самофинансирање е исто така добар (94% просечно, односно 92% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи негативно во анализираниот период, не успева да ги покрие вкупните расходи за цели 34% (за 2018 година, 30%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е позитивен и варира во просек 5.6% (за 2018 година: 42%).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (15% просечно, односно само 1% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 54% просечно, односно 20% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

14. АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката, Скопје

Број на вработени за 2018: 355 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	880.231.606	912.367.049	995.060.168	1.596.965.184

Вкупните приходи на **АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење за Републиката, Скопје** во 2018 година се **помали за 44,9%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 317 и се зголемил на 355 вработени во 2018 година; зголемување на вработените од **12%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	9.2	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0.4	%

Просечен поврат на средствата ROA	0.8	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	123	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	3.4	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	29	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	444	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	500	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	448	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	466	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	773	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	684	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	24	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	79	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	76	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	21	%
Просечната кредитна способност изнесува	41	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	116	%
Степенот на самофинансирање изнесува	28	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	95	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	14	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	17	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 13	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 75	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	12	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	15	%

Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	16	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	19	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	112	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	219	%
Просечната општа ликвидност изнесува	199	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	312	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието изнесува 9,2%, за 2018 година само 0,4%. Посечната стапка на поврат на средствата изнесува 0,8% што овозможува нивна обнова за дури 123 години (индикаторот е полош од просекот на анализираниите претпријатија). Стапката на поврат на капиталот е подобра и изнесува 3,4%. Претпријатието би го повратила вложениот и заработениот капитал за 29 години. Овој индикатор е во рамките на просекот на анализираниите претпријатија.

Ефикасност

Претпријатието просечно во анализираниот период се ослободува од залихите (недвижности) за 444 дена, односно за 500 дена во 2018 година. Обртот на залихите е значително поспор во однос на просекот на анализираниите претпријатија.

Побарувањата во анализираниот период се наплатуваат просечно за 448 дена за 4те години, односно за 466 дена за 2018 година. И овде се работи за речиси двојно полоши индикатори во однос на просекот на анализираниите претпријатија.

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за дури 773 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 684 дена. Роковите на плаќање на обврските, се полоши од просекот за анализираниите претпријатија.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 24% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 79%), додека 76% (за 2018 година, овој процент изнесува 21%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се едвај половина од нејзиниот капитал и резерви (41% во просек и високи 116% во 2018 година), а степенот на самофинансирање е исто така слаб (28% просечно, односно 95% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи и остварувајќи вишок од 14% (за 2018 година, 17%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен во просек, -13% (за 2018 година: -75%).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со лоша ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (16% просечно, односно 19% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 112% просечно, односно 219% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

15. АД Водостопанство на Република Северна Македонија

Број на вработени за 2018: 573 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	657.690.938	591.219.274	579.676.230	188.906.395

Вкупните приходи на **АД Водостопанство на РСМ** во 2018 година се **поголеми** за дури **248,2%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 396 и се зголемил на 573 вработени во 2018 година; зголемување на бројот на вработените од **44,7%**. Претпријатието започнува со работа во 2015 година.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	10.8	%
Просечна профитабилност во 2018 година	1.5	%
Просечен поврат на средствата ROA	0.5	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	196	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	3.4	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	30	години

Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	20	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	10	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	551	ден
Наплата на извршената продажба во 2018 година	250	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	1.818	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	504	дена

Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	29	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	5	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	71	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	95	%
Просечната кредитна способност изнесува	57	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	104	%
Степенот на самофинансирање изнесува	32	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	6	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	18	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	3	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	1	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 52	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	18	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	2	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	9	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	6	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	168	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	195	%
Просечната општа ликвидност изнесува	176	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	203	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието од 10,8% е повисока од онаа на анализираните претпријатија која изнесува 5,9%. Претпријатието за 2018 година искажува стапка на профитабилност од 1,5%, што е пак, послабо од просекот на анализираните претпријатија за 2018 година (6,7%).

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за дури 196 години (просекот на анализираните претпријатија е 38 години), а вложениот и заработен капитал би се вратил за 30 години (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираните претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 20 дена просечно, а во 2018 година за 10 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 551 ден просечно за 4те години, односно за 250 дена за 2018 година. Просечниот четиригодишен индикатор е значително полош од просекот (265 дена), додека индикаторот за 2018 година е во рамките на годишниот просек на анализираните претпријатија (243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 1.818 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 504 дена. Просечниот четиригодишен индикатор е значително полош од просекот (514 дена), додека индикаторот за 2018 година е во рамките на годишниот просек на анализираните претпријатија (497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 29% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува само 5%), додека 71% (за 2018 година, овој процент изнесува 95%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 57%, додека за 2018 година е значително подобар и изнесува 104%.

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, покривајќи ги вкупните расходи и остварувајќи вишок од 18% (за 2018 година, 3%). Односот

на финансиските приходи и финансиските расходи е во рамнотежа како просек, додека за 2018 година е нагативен (- 52%), но тоа не влијае значајно на подобрување/влошување на состојбата на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (9% просечно, односно 6% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 168% просечно, односно 195% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

16. ЈП Пракови и зеленило Скопје

Број на вработени за 2018: 572 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	455.669.275	417.798.634	421.323.679	388.815.780	

Вкупните приходи на **ЈП Пракови и зеленило Скопје** во 2018 година се **поголеми за 17,2%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 540 и се зголемил на 572 вработени во 2018 година; зголемување на бројот на вработените од **5,9%**. Освен за 2016 година, за останатите 3 анализирани години претпријатието искажала загуба. Нето-износот на загубата за 4те години изнесува 34.137.349 денари (555.000 евра):

- 2015 година, загуба во износ од 18.766.320 денари
- 2016 година, добивка во износ од 3.251.475 денари
- 2017 година, загуба во износ од 13.595.788 денари
- 2018 година, загуба во износ од 5.026.716 денари

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	0.2	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0	%

Просечен поврат на средствата ROA	0.3	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	305	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0.5	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	221	година
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	2	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	4	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	67	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	49	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	98	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	67	дена

Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	82	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	92	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	18	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	9	%
Просечната кредитна способност изнесува	136	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	110	%
Степенот на самофинансирање изнесува	135	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	109	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	0	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	0	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 90	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 91	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 1	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	0	%

Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	62	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	91	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	272	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	277	%
Просечната општа ликвидност изнесува	277	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	286	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е исклучително ниска и изнесува 0,2%. Претпријатието за 2018 година искажува загуба.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за дури 305 години (просекот на анализираните претпријатија е 38 години), а вложениот и заработен капитал би се вратил за 221 година (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираните претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 2 дена просечно, а во 2018 година за 4 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 67 дена просечно за 4те години, односно за 49 дена за 2018 година. Просечниот четиригодишен индикатор е значително полош од просекот на анализираните претпријатија (265 дена, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 98 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 67 дена. Просечниот четиригодишен индикатор е значително подобар од просекот (514 дена), додека индикаторот за 2018 година е во рамките на годишниот просек на анализираните претпријатија (497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 82% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 92%), додека 18% (за 2018 година, овој процент изнесува 9%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 135%, а за 2018 година изнесува 109%.

Економичност

Претпријатието работи со загуби во анализираниот период, без да ги покрие вкупните расходи. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен во просек и изнесува - 90%, додека за 2018 година изнесува - 91%, но тоа не влијае значајно на подобрување/влошување на состојбата на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со доволна ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (62% просечно, односно 91% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 272% просечно, односно 277% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

17. ЈП за комунални дејности Комуналец, Струмица

Број на вработени за 2018: 402 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	317.126.060	269.672.226	301.532.485	297.516.710

Вкупните приходи на **ЈП за комунални дејности Комуналец, Струмица** во 2018 година се **поголеми** за **6,6%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 395 и се зголемил на 402 вработени во 2018 година; зголемување на бројот на вработените од **1,8%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	2.7	%
Просечна профитабилност во 2018 година	1.4	%
Просечен поврат на средствата ROA	1	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	99	години

Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	1.8	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	54	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	58	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	54	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за		
Наплата на извршената продажба во 2018 година	418	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за		
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	481	ден
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	55	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	56	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување		
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	45	%
Просечната кредитна способност изнесува		
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	120	%
Степенот на самофинансирање изнесува		
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	108	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	4	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	2	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	5.7	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	145	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	1	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	1	%

Просечната тековна ликвидност изнесува	135	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	120	%
Просечната општа ликвидност изнесува	153	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	135	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е ниска и изнесува 2,7%, а за 2018 година 1,4%.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за дури 99 години (просекот на анализираните претпријатија е 38 години), а вложениот и заработен капитал би се вратил за 54 години (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираните претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 58 дена просечно, а во 2018 година за 54 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 446 дена просечно за 4те години, односно за 418 дена за 2018 година. Просечниот четиригодишен индикатор е полош од просекот на анализираните претпријатија (265 дена, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќала за 401 ден, а во 2018 година овој рок е зголемен на 481 ден. Просечниот четиригодишен индикатор е подобар од просекот (514 дена), додека индикаторот за 2018 година е во рамките на годишниот просек на анализираните претпријатија (497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 55% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 56%), додека 45% (за 2018 година, овој процент изнесува 44%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 106%, а за 2018 година изнесува 108%.

Економичност

Претпријатието работи со добивки во анализираниот период, вкупните расходи ги покрива со вкупните приходи и остварува вишок од 4% во анализираниот период од 4 години, односно 2% за 2018 година. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е позитивен, но има мало влијание врз финансискиот резултат на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба моментна ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (1% просечно и исто така 1% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со коишто може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 135% просечно, односно 120% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски, дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

18. ЈП Улици и патишта, Скопје

Број на вработени за 2018: 267 лица	Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	306.228.168	381.454.915	280.434.448	241.625.375

Вкупните приходи на **ЈП Улици и патишта, Скопје** во 2018 година се **поголеми за 26,7%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 338 и се зголемил на 267 вработени во 2018 година; зголемување на бројот на вработените од **12,2%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	11.4	%
Просечна профитабилност во 2018 година	11	%
Просечен поврат на средствата ROA	14	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	7	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	65	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	2	години

Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	21	ден
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	20	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	194	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	200	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	282	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	246	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	26	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	49	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	74	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	51	%
Просечната кредитна способност изнесува	117	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	216	%
Степенот на самофинансирање изнесува	90	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	169	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	17	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	15	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 63.5	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 100	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	16	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	14	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	11	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	12	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	119	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	153	%
Просечната општа ликвидност изнесува	131	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	167	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е ниска и изнесува 11,4%, а за 2018 година 11%. Профитабилноста на претпријатието е речиси двојно повисока од анализираните претпријатија.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 7 години (просекот на анализираните претпријатија е 38 години), а вложениот и заработен капитал би се вратил за одлични 2 години (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираните претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 21 ден просечно, а во 2018 година за 20 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 194 дена просечно за 4те години, односно за 200 дена за 2018 година. Индикаторот за деновите на наплата на побарувањата се подобри од просекот на анализираните претпријатија (265 дена, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 282 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 246 дена. Просечниот четиригодишен индикатор е речиси двојно подобар од 4 годишниот и просекот за 2018 година (514 дена, 497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 26% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 49%), додека 74% (за 2018 година, овој процент изнесува 51%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се помали од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 90%, а за 2018 година изнесува 169%.

Економичност

Претпријатието работи со добивки во анализираниот период, вкупните расходи ги покрива со вкупните приходи и остварува вишок од 17%, односно 15% за 2018 година. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен и нема влијание врз финансискиот резултат на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба моментна ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (11% просечно и 12% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 119% просечно, односно 153% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

19. ЈП Национална Радиодифузија, Скопје

Број на вработени за 2018: 144 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	302.376.440	290.109.154	352.761.286	391.751.978

Вкупните приходи на **ЈП Национална Радиодифузија, Скопје** во 2018 година се **помали за 22,8%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 170 и се намалил на 144 вработени во 2018 година; намалување на бројот на вработените од **15,3%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	21,7	%
Просечна профитабилност во 2018 година	43,5	%
Просечен поврат на средствата ROA	10,4	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	10	години
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	16,1	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	6	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	42	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	52	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	14	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	16	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	317	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	297	Дена

Финансиска стабилност			
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	63	%	
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	80	%	
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	37	%	
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	20	%	
Просечната кредитна способност изнесува	111	%	
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	168	%	
Степенот на самофинансирање изнесува	99	%	
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	148	%	
Економичност			
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	38	%	
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	93	%	
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	2.372	%	
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	7.560	%	
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	38	%	
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	94	%	
Ликвидност			
Просечната моментна ликвидност изнесува	281	%	
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	430	%	
Просечната тековна ликвидност изнесува	298	%	
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	448	%	
Просечната општа ликвидност изнесува	347	%	
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	509	%	

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е висока и изнесува 21,7% просечно за анализираниот период, а за 2018 година дури 43,5%. Профитабилноста на компанијата е неколкукратно повисока од анализираниите претпријатија (четиригодишниот просек изнесува 5,9%, а просекот за 2018 година е 6,7%).

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 10 години (просекот на анализираниите претпријатија е 38 години), а вложениот и заработен капитал би се вратил за одлични 6 години (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираниите претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 42 дена просечно, а во 2018 година за 52 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 14 дена просечно за 4те години, односно за 16 дена за 2018 година. Индикаторот за деновите на наплата на побарувањата се подобри од просекот на анализираниите претпријатија (265 дена, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 317 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 297 дена. Просечниот четиригодишен индикатор е подобар од 4 годишниот и просекот за 2018 година (514 дена, 497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 63% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 80%), додека 37% (за 2018 година, овој процент изнесува 20%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се еднакви со нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 99%, а за 2018 година изнесува 148%.

Економичност

Претпријатието работи со добивки во анализираниот период, вкупните расходи ги покрива со вкупните приходи и остварува вишок од 32%, односно дури 93% за 2018 година. Односот на финансиските приходи и финансиските

расходи е високо позитивен, но нема влијание врз финансискиот резултат на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со висока моментна ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (281% просечно и 430% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 298% просечно, односно 448% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

20. МЈП за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадни и атмосферски води на општина Охрид и Струга и заштита на Охридското Езеро - ПРОАКВА, Струга

Број на вработени за 2018: 455 лица		Година		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
		287.001.494	217.357.978	216.328.512

Во 2018 година вкупните приходи на **МЈП за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадни и атмосферски води на општина Охрид и Струга и заштита на Охридското Езеро - „ПРОАКВА“ Струга** се **зголемиле** за **34,6%** споредено со 2015та година. Во истиот период, вкупниот број на вработени се **намалил** за **-7,3%** од 491 во 2015та на 455 во 2018 година.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	1,4	%
Просечна профитабилност во 2018 година	5,4	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0,2	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	569	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	2,0	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	50	години

Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	50	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	40	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за		
Наплата на извршената продажба во 2018 година	1.109	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за		
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	4.097	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	10	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	9	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	90	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	91	%
Просечната кредитна способност изнесува		
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	16	%
Степенот на самофинансирање изнесува		
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	15	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	-14	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	5	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	157,9	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок		
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	-13	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува		
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	1	%
Просечната тековна ликвидност изнесува		
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	3	%
Просечната општа ликвидност изнесува		
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	69,1	%
Просечната општа ликвидност изнесува		
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	72,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува		
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	72	%
Просечната општа ликвидност изнесува		
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	74	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Профитабилноста на претпријатието е променлива. Со исклучок на 2018 година, во сите останати години остварена е нето-загуба. Во 2017та година претпријатието има најголема нето-загуба. Во периодот од 2015 до 2018 година, вкупните приходи на претпријатието имаат нагорен тренд (зголемени за 34,6%). Во истиот период претпријатието го има намалено бројот на вработени за 36 во апсолутни бројки, односно за 7,3% во периодот од четири години.

Со ова темпо, претпријатието би ги вратило вложените средства за 569 години, што е значително над просекот од 38 години за 30те анализирани претпријатија. Што се однесува до вложениот капитал, претпријатието со тековното темпо истиот би го вратила за 50 години, што е за 18 години подолго од просекот на 30те анализирани претпријатија (од 32 години).

Во 2018та, годината кога има остварено нето-добивка од работењето, претпријатието има просечна стапка на профитабилност од 5,4%, што е за 1,3 п.п. пониско од просекот на 30те анализирани претпријатија (6,7%).

Ефикасност

Претпријатието се ослободува од залихите во просек за 50 дена. Во 2018 година ослободувањето од залихите е подобро и се вршело за 40 дена. Споредено со 30те претпријатија вклучени во оваа анализа, претпријатието се ослободувало од залихи во просек за 11 дена побрзо (24 дена побрзо во 2018та).

Побарувањата од продажба за време на 4 годишниот период се наплаќале во просек за 1.232 дена (3 години и 5 месеци), а во 2018 година овој период е намален на 1.109 дена. Ова е значително подолго од просекот на 30те анализирани претпријатија, кај кои наплатата во периодот од 4 години се одвивала во просек за 265 дена, а во 2018 година за 243 дена.

Обврските кон добавувачите во просек се плаќале за 3.526 дена (9 години и 10 месеци). Во 2018та, на веќе големото закаснување во плаќањето на обврските има влошување и истите се подмирувале за 4.097 дена (11 години и 3 месеци). Претпријатието поради недостаток на соодветно управување со своите обврски може сериозно да му наштети на својот имиџ пред добавувачите.

Финансиска стабилност

Претпријатието со сопствени извори финансира само 10% од своите средства, во четиригодишниот анализиран период. Остатнатите 90% од средствата се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност на претпријатието е слаба, со просек од 16% за четиригодишниот период (17% во 2018 година). За споредба, ова е за 86 п.п. пониско од четригодишниот просек на 30те анализирани претпријатија (102%) и за 97 п.п. пониско од нивниот просек за 2018 година (114%).

Степенот на самофинансирање изнесува 15% и е надвор од безбедната зона. Истиот изнесува во просек 87% за четиригодишниот период за 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието во просек не работело економично, но има тренд на подобрување во 2018та година. Во просек во четирите анализирани години претпријатието со вкупните приходи не успеала да покрие 14% од вкупните расходи. Во 2018 година претпријатието остварило вишок од 5%, што е за само 1 п.п. пониско од просекот на 30те анализирани претпријатија во 2018та (6%). Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен и во 2018 година изнесува 408%.

Ликвидност

Претпријатието располага со доста слаба ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (1% просечно, односно 3% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 69% просечно, односно 72% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието (72% во просек и 74% за 2018 година).

21. ЈКП Водовод, Битола

Број на вработени за 2018: 218 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	242.344.851	228.137.039	233.701.754	231.947.624	

Вкупните приходи на **ЈКП Водовод, Битола** во 2018 година се **поголеми** за **4,5%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Претпријатието искажува загуба за 2017 година во износ до 26.316.409 денари (428.000 евра). Бројот на вработени во 2015 година изнесувал 230 и се намалил на 218 вработени во 2018 година; намалување на бројот на вработените од **5,2%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечна стапка на профитабилност на претпријатието	0.3	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0.7	%

Просечен поврат на средствата ROA	0,1	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за</i>	861	година
Просечен поврат на капиталот ROE изнесува	0,2	%
<i>Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за</i>	651	година
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите просечно за	109	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	94	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатуваат за	147	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	128	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќаат за	89	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	110	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансираат своите средства од сопствени извори со	76	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	75	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување	24	%
Остатокот од средствата ги финансираат со некаква форма на задолжување во 2018 година	25	%
Просечната кредитна способност изнесува	133	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	136	%
Степенот на самофинансирање изнесува	95	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	98	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	- 2	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	2	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 28.4	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 36	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	- 2	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	1	%

Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	121	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	174	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	460	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	427	%
Просечната општа ликвидност изнесува	709	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	607	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е ниска и изнесува само 0,3% просечно за анализираниот период, а за 2018 година изнесува само 0,7%. Профитабилноста на претпријатието е значително пониска од анализираните претпријатија (четиригодишниот просек изнесува 5,9%, а просекот за 2018 година е 6,7%).

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за дури 861 година (просекот на анализираните претпријатија е 38 години), а вложениот и заработениот капитал би се вратил за одлични 651 година (32 години за поврат на капиталот е просекот на анализираните претпријатија). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Од залихите претпријатието се ослободува за 109 дена просечно, а во 2018 година за 94 дена. И просечниот и годишниот индикатор се подобри од просечните (61 ден за 4 години и 64 дена за 2018 година).

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 147 дена просечно за 4те години, односно за 128 дена за 2018 година. Индикаторот за деновите на наплата на побарувањата се подобри од просекот на анализираните претпријатија (265 дена, односно 243 дена за 2018 година).

Обврските во просек за анализираниот период претпријатието ги плаќало за 89 дена, а во 2018 година овој рок е зголемен на 110 дена. Просечниот четиригодишен индикатор е подобар од 4 годишниот и просекот за 2018 година (514 дена, 497 дена за 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 76% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува

75%), додека 24% (за 2018 година, овој процент изнесува 25%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието се повисоки од нејзиниот капитал и резерви, додека степенот на самофинансирање како 4 годишен просек е 95%, а за 2018 година изнесува 98%.

Економичност

Претпријатието работи со добивки во 3 години од анализираниот период, освен за 2017 година кога искажува загуба од 430 илјади евра, поради што вкупните расходи не успева да ги покрие со вкупните приходи за -2%, додека за 2018 година ги покрива вкупните расходи со вкупните приходи и остварува мал вишок од 2%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е негативен, но тоа нема влијание врз финансискиот резултат на претпријатието.

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со висока моментна ликвидност (парични средства) за покривање на краткорочните обврски (121% просечно и 174% за 2018 година). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 460% просечно, односно 427% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

22. ЈП за комунално-производни и услужни работи ИСАР, Штип

Број на вработени за 2018: 336 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
		230.689.393	224.853.403	231.826.016

Вкупните приходи на **ЈП за комунално-производни и услужни работи ИСАР ПО - Штип** во 2018 година се **поголеми** за околу **5,3%** во однос на вкупните приходи искажани во 2015 година. Во исто време бројот на вработени во 2015 година изнесувал 326 и се зголемил на 336 вработени во 2018 година; раст на вработените од **3,1%** или во апсолутни бројки, претпријатието има 10 нови вработени во анализираниот период.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	2,3	%
Просечна профитабилност во 2018 година	4,3	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	1,1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	89	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	2,2	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	46	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	31	ден
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	39	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	226	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	232	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	272	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	311	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	51	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	50	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	49	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	50	%
Просечната кредитна способност изнесува	98	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	92	%
Степенот на самофинансирање изнесува	80	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	79	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	1	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	5	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	253,7	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-29,0	%

Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	2	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	5	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	4	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	8	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	111,3	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	99,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува	125	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	112	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Профитабилноста на претпријатието во 4 годишниот период пораснала за 5,3%, со поголема динамика од порастот на бројот на вработени, кој во истиот период изнесува 3,2%. Претпријатието работело најпрофитабилно во 2018та година, со стапка од 4,3%. Во 2017та година претпријатието остварила нето-загуба, како резултат на зголемени останати расходи од работењето за 85,5%. Значајно да се спомене е дека согласно со член 23-а став 3 од Законот за јавните претпријатија, ако од извештајот за работа се утврдат загуби во финансиското работење, директорот е должен истите да ги отстрани во наредните 6 месеци, а истиот ќе се разреши пред истекот на мандатот ако и по истекот на рокот од 6 месеци не ги отстрани недостатоците или ако и во тој рок повторно има недостатоци и/или загуби во финансиското работење.

Просечната стапка на профитабилност за 4те години изнесува 2,3%. Оваа стапка е за 3,6 п.п. пониска од просекот на 30те анализирани претпријатија (од 5,9%).

Просечниот поврат на средствата изнесува 1,1% што е за 1,5 п.п. пониско од просекот на 30те претпријатија (ROA коефициентот за нив е 2,7%). Вложените средства претпријатието би ги вратила за 89 години, што е подолго за 52 години од просекот (32 години), наведувајќи дека треба да се зголеми нето-добивката. Коефициентот ROE изнесува 2,2%, што е за 1,0 п.п. пониско од просекот (3,2%). Со тековната профитабилност, претпријатието би го вратила вложениот капитал за 46 години, што е за 15 години подолго од просекот.

Ефикасност

Претпријатието во просек се ослободува од залихите за 31 ден. Во 2018 година ослободувањето на залихите во просек било за 39 дена. Од овде веќе е

евидентно од каде потекнува и понискиот ROA коефициент, претпријатието би можело да го подобри управувањето со средствата.

И покрај релативно долгиот период кој му треба на претпријатието за да ги наплати побарувањата, во 2018 година има влошување, и истите побарувања се наплатуваат за 232 дена (просек од 226 дена во 4те години). Скратувањето на роковите на наплата би ја подобрило ефикасноста на претпријатието, но сепак, овие индикатори се подобри од просекот на 30те анализирани претпријатија за 39 дена (просекот за 30те претпријатија изнесува 265 дена).

Претпријатието обврските ги плаќало во просек за 272 дена во анализираниот период, додека во 2018 година има влошување на овој рок за 39 дена, односно обврските кон добавувачите се плаќале за 311 дена. Слично на наплата на побарувањата, и плаќањето на обврските е подобро од просекот за 30те претпријатија, но постои простор за значително подобрување.

Финансиска стабилност

Средствата кои ги поседува претпријатието, во анализираниот период се 51% финансирани од сопствени извори (50% во 2018 година), а останатите 49% од поседуваните средства се финансирани со некоја форма на задолжување, кои во најголема мера се од краткорочни кредити и на товар на добавувачите.

Кредитната способност покажува дека вкупните долгови на претпријатието во просек се незначително пониски од нивниот капитал и резерви, и изнесува 98%, додека степенот на самофинансирање е во безбедна зона, со просечни 80% (79% во 2018 година). И просечната кредитна способност и степенот на самофинансирање се подобри од просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Во просек претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи со само 1%, што е очекувано, имајќи предвид дека претпријатието во 2017 година остварува нето-загуба. Во 2018 година има подобрување на овој показател и истиот изнесува 5%.

Односот на финансиските приходи и финансиските расходи во просек е позитивен, иако истиот е негативен во 2018 година бидејќи претпријатието има краткорочно задолжување по основ на кредити/заеми.

Ликвидност

Претпријатието располага со ниска моментна ликвидност, односно парични средства за покривање на краткорочните обврски (4% во просек, односно 8% за 2018 година). Овој однос е значително подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затворат краткорочни обврски (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 111,3% просечно, односно 99,0% за 2018 година. Општата ликвидност пак, која ги вклучува и залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски изнесува 151% просечно, односно 98% за 2018 година.

23. Јавно претпријатие ВОДОВОД Куманово

Број на вработени за 2018: 237 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	221.413.264	219.682.253	220.428.388	219.377.328

Вкупните приходи на **ЈП Водовод – Куманово** во 2018 година бележат **пораст од 0,9%** споредено со 2015та. Во истиот период, бројот на вработени **пораснал за 6,3%**, односно од 223 во 2015 пораснал на 237 во 2018 година.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	0,1	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0,0	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0,0	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	4.790	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	0,1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	825	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	28	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	28	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	560	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	589	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	1.506	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	1.633	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	18	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	18	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	82	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	82	%
Просечната кредитна способност изнесува	38	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	41	%
Степенот на самофинансирање изнесува	26	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	28	%

Економичност			
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок		-1	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година		-1	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок		139,8	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година		153,0	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок		0	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година		-1	%
Ликвидност			
Просечната моментна ликвидност изнесува		3	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува		5	%
Просечната тековна ликвидност изнесува		97,6	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува		100,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува		102	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува		105	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Профитабилноста на претпријатието во анализираниот период е променлива. Најголема нето-добивка претпријатието има во 2015 година, додека во 2017та и 2018та година остварува нето-загуба. 2017та е годината со најголема нето-загуба. Стапката на пораст на бројот на вработени ја надминува стапката на раст на вкупните приходи, па така и покрај негативниот резултат во две консекутивни години, претпријатието во апсолутни бројки има 14 дополнителни вработени во 2018та, споредено со 2015 година, кога работело со нето-добивка.

Со ова темпо, претпријатието би го вратило вложениот капитал за 825 години, што претставува значително отстапување од просекот на 30те анализирани претпријатија од 32 години. Уште поголема девијација од просекот има кај периодот за кој претпријатието би ги вратила вложените средства – 4.790 години (во просек за 30те претпријатија е 38 години).

Ефикасност

Главна дејност на претпријатието е снабдување со вода. Согласно тоа, не е изненадувачки фактот што показателот за денови потребни за ослободување на залихите е за 33 дена помал од просекот на 30те анализирани претпријатија (61 ден).

Претпријатието во анализираниот период своите побарувања ги наплатувало во просек за 560 дена, што е за 245 дена повеќе од просекот на 30те анализирани претпријатија. Од друга страна, претпријатието своите обврски ги плаќало во просек за 1.056 дена (4 години и 2 месеци) што е значително повисоко од просекот за 30те претпријатија од 514 дена. Во 2018 година има дополнително влошување на управувањето со побарувањата и обврските, па така на претпријатието му требало дополнителни 29 дена да ги наплати своите побарувања (наплатата на побарувањата се вршела за 589 дена во 2018та) и дополнителни 127 дена за да ги плати своите обврски (во 2018 година обврските се плаќале за 1.633 дена).

Финансиска стабилност

Претпријатието главно се финансира со задолжување. Само 18% од средствата претпријатието ги финансира со сопствени извори, додека останатите 82% се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Во анализираниот период од 2015 -2018 година просечната кредитна способност на претпријатието е 38%, што е за 63,6 п.п. пониско од просекот на 30те анализирани претпријатија (102%). Во 2018та има подобрување на кредитната способност на претпријатието и истата изнесува 41%, но разликата со просекот на 30те анализирани претпријатија за соодветната година е зголемена и изнесува 73,3 п.п. (114%).

Степенот на самофинансирање е 26% во просек за четирите години, што е за 62 п.п. пониско од просекот на сите претпријатија (87%). Во 2018 година има подобрување на овој показател (28%), но тоа сепак кажува дека претпријатието може да покрие само 28% од вкупните долгови со капиталот и резервите. За споредба, во 2018 година, 30те анализирани претпријатија имаат просечен степен на самофинансирање од 96%.

Економичност

Претпријатието не е економично. Во анализираниот период вкупните приходи оставаат -1% од вкупните расходи непокриени. Иста е ситуацијата и во 2018 година. За споредба, во просек 30те анализирани претпријатија во 2018 година успеале да ги покријат вкупните расходи со вкупните приходи и да остварат вишок од 6%.

Интересно е тоа што претпријатието може да ги покрие вкупните финансиски расходи со остварените финансиски приходи и да оствари вишок. Поголема економичност во вакви услови би можела да се бара во намалување на трошоците од редовното работење.

Ликвидност

Претпријатието има ниска моментна ликвидност, односно парични средства за да ги покрие краткорочните обврски (3% во просек, 5% за 2018та). Просекот за 30те анализирани претпријатија е 103% за сите четири години и 159% за

2018 година. Подобрување на моментната ликвидност може да биде постигнато со управување на побарувањата и скратување на деновите потребни за наплата на истите.

Сликата се подобрува кога освен паричните средства ќе се земат предвид и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација). Просечната ликвидност за 4 годишниот период изнесува 98%, со подобрување во 2018 година кога истата изнесува 100%.

Веќе беше споменато дека поради природата на работењето, водоснабдување, претпријатието има релативно ниски залихи, споредени со побарувањата. Па така, општата ликвидност која ги вклучува и залихите како средства со чија продажба може да се покријат краткорочни обврски не е значително поголема од тековната ликвидност. За анализираниот период општата ликвидност изнесува 102%, со подобрување од 3 п.п. во 2018 година (105%).

24. Јавно претпријатие Стрежево, Битола

Број на вработени за 2018: 231 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	212.073.632	227.327.767	223.947.196	219.867.376	

Вкупните приходи на **ЈП Стрежево, Битола** во 2018 година белижат **пад од -3,5%** споредено со 2015 година.

Во истиот период, просечниот број на вработени исто така се **намалува** за **-11,5%** од 261 вработен во 2015та на 231 вработен во 2018 година. Во апсолутни бројки, претпријатието има 30 помалку вработени во 2018та, споредено со 2015 година.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	п.а.	%
Просечна профитабилност во 2018 година	п.а.	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	п.а.	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	п.а.	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	п.а.	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	п.а.	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	77	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	73	дена

Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	142	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	118	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	115	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	71	ден
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	96	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	95	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	4	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	5	%
Просечната кредитна способност изнесува	102	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	105	%
Степенот на самофинансирање изнесува	100	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	102	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	-51	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-53	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	60.094,3	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	11.875,0	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-39	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	-53	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	149	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	511	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	565,7	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	970,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува	787	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	1.254	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Во сите години кои се предмет на оваа анализа претпријатието остварува нето-загуба. Најголема загуба е остварена во 2017 година. Бидејќи предуслов за вршење на анализа на профитабилноста е претпријатието најмалку во една од анализираниите години да остварила нето-добивка, не се пресметани показателите за профитабилност на оваа компанија.

Ефикасност

Претпријатието се ослободува од залихите во просек за 77 дена. За споредба, 30те анализирани претпријатија во просек се ослободуваат од своите залихи за 61 ден. Во 2018 година овој показател е подобрен, односно ослободувањето на залихите се врши за 73 дена.

Може да се забележи подобрување во управувањето со побарувањата и обврските. Побарувањата од продажба во просек се наплатувале за 142 дена, а во 2018та тој рок е скратен на 118 дена. На страната на обврските, истите биле плаќани во просек за 115 дена, со намалување на рокот во 2018 година на 71 ден.

Финансиска стабилност

Претпријатието во најголема мера се финансира од сопствени извори. Во просек, 96% од средствата на претпријатието се финансирани од сопствени извори (95% во 2018 година).

Кредитната способност и степенот на самофинансирање на претпријатието се релативно високи, со просечен коефициент на кредитна способност од 102% (105% во 2018 година) и просечен степен на самофинансирање од 100% (102% во 2018 година). Претпријатието нема долгорочни обврски во периодот од 2015 до 2017та година, со што се објаснуваат добиените показатели за финансиската стабилност, имајќи предвид дека истите го покажуваат односот меѓу капиталот и резервите, долгорочните резервирања и долгорочните обврски со постојаните средства (во случајот на степенот на кредитна способност) и постојаните средства и залихите (во случајот на степенот на самофинансирање).

Економичност

Претпријатието не е економично. Не успева да ги покрие вкупните расходи со вкупните приходи, односно со вкупните приходи остава непокриени -51% од вкупните расходи во анализираниот период. Овој показател за 2018 година и изнесува -53%.

Поради ниските финансиски расходи, како резултат на финансирање од сопствени извори, претпријатието има висок коефициент на покривање на вкупните финансиски расходи со вкупните финансиски приходи.

Ликвидност

Според најконзервативниот показател за ликвидност, моментната ликвидност на претпријатието е во можност да ги покрие своите краткорочните обврски со паричните средства. Моментната ликвидност во просек изнесува 149% (511% во 2018 година).

Помалку ригидните показатели за ликвидност, тековната ликвидност и општата ликвидност во просек изнесуваат 566% и 787%, соодветно.

25. ГРАДСКИ ТРГОВСКИ ЦЕНТАР АД Скопје

Број на вработени за 2018: 193 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
		210.078.805	202.107.168	230.087.124	232.184.660

Вкупните приходи на **Градски Трговски Центар АД Скопје** во 2018та изнесуваат 210 милиони денари и бележат **пад од -9,5%** споредено со вкупните приходи во 2015 година. Во истиот период, бројот на вработени бележи **раст од 2,1%** (од 189 вработени во 2015та до 193 вработени во 2018 година) или во апсолутни бројки, 4 дополнителни вработени во анализираниот период.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	0,4	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0,0	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0,1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	985	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	0,1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	943	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	41	ден
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	38	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	183	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	206	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	88	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	68	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	96	%

Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	97	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	4	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	3	%
Просечната кредитна способност изнесува	186	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	184	%
Степенот на самофинансирање изнесува	177	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	176	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	-12	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-14	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	2.196.499,1	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	17.143,0	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-6	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	-11	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	62	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	38	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	1.353,2	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	1.367,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува	1.430	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	1.442	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Во првите две анализирани години, 2015та и 2016та, претпријатието остварува нето-добивка, додека во следните две (2017 и 2018) остварува нето-загуба, што ја отежнува анализата на профитабилноста. Во вакви услови, претпријатието сепак, се одлучило за зголемување на бројот на вработени од 189 во 2015та на 193 во 2018та година. Година со највисоки приходи е 2015та, додека најголема загуба претпријатието остварува во 2017та. Во 2018та, иако

сè уште е во нето-загуба, претпријатието го намалува негативниот резултат преку собирање повисоки приходи од редовното работење.

Имајќи предвид дека две од анализираниите четири години претпријатието е во загуба, очекувано е на истата да и треба значително подолг период за да ги врати вложените средства и капитал, споредена со просекот од 30те анализирани претпријатија.

Ефикасност

Во просек претпријатието се ослободува од залихите за 41 ден. Во 2018 година има подобрување на овој показател, и истиот е намален за 3 дена (на 38 дена). Поради карактеристиката на услугата што претпријатието ја нуди, односно изнајмување на главно деловни простори, очекувано е овој показател да е понизок од просекот на 30те претпријатија.

Претпријатието своите побарувања ги наплаќа во просек за 183 дена, со влошување во 2018 година кога претпријатието ги наплатувало своите побарувања за 206 дена.

Од друга страна, претпријатието ги плаќаа своите обврски за 88 дена во просек, а во 2018 година ова плаќање изнесува во просек 68 дена. Претпријатието би можело да ја подобри својата ефикасност со подобро менаџирање на сопствениот работен капитал, со силен акцент на подобрување на наплатата на побарувањата.

Финансиска стабилност

Претпријатието најголем дел од средствата ги финансира со сопствени извори и е ниско задолжена во просек (96% од средствата се финансирани од сопствени извори). Претпријатието има показател на кредитна способност од 186% во просек во анализираниите години (184% во 2018 година), и просечен коефициент на самоинвестирање од 177% (176% во 2018 година).

Економичност

Претпријатието не работи профитабилно. Во просек, во анализираниот 4 годишен период претпријатието остава -12% од вкупните расходи непокриени со вкупните приходи. Во 2018та овој показател е влошен во споредба со 4 годишниот просек и изнесува -14%.

Бидејќи претпријатието главно се финансира со сопствени средства, и има доста ниски финансиски расходи, нема проблем да ги покрие финансиските расходи со финансиските приходи. Според тоа, очигледно е дека проблемот на претпријатието лежи во ниските оперативни приходи.

Ликвидност

Претпријатието располага со релативно добра ликвидност. Показателот за моментна ликвидност во просек изнесува 62%, но во 2018 година има

влошување за 24 п.п. и истиот е 38%. Причината за ваквото влошување може да се побара во влошувањето на просечните денови на наплата на побарувањата во 2018 година, во услови кога во истата година претпријатието во просек побргу ги подмирувало своите обврски. Следствено на предходниот заклучок, показателот за тековна ликвидност, кој ги вклучува паричните средства и краткорочните побарувања за да се покријат краткорочни обврски, е во просек значително висок (1.353,2%) токму поради краткорочните побарувања. Во 2018та овој показател е 1.367,0%.

Показателот за општа ликвидност, кој освен паричните средства, краткорочните побарувања ги вклучува и залихите, исто како и показателот за тековна ликвидност, во просек е значително висок (1.430,3%). За компарација, за 30те анализирани претпријатија во просек овој показател е 444%.

26. Јавно комунално претпријатие ТЕТОВО, Тетово

Број на вработени за 2018: 203 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	207.222.062	202.973.501	194.494.870	192.184.796	

Вкупните приходи на **Јавното комунално претпријатие ТЕТОВО** во 2018 година бележат **раст од 7,8%** споредени со 2015 година. Во истиот период, бројот на вработени бележи **пад од 15,4%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	0,2	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0,0	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0,0	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	2391	година
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	0,1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	1245	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	15	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	16	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	1125	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	1.199	дена

Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	502	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	709	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	47	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	42	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	53	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	58	%
Просечната кредитна способност изнесува	239	%
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	247	%
Степенот на самофинансирање изнесува	140	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	141	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	-8	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-6	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-74,7	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	-75,0	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	-8	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	-6	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	0	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	0	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	348,0	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	256,0	%
Просечната општа ликвидност изнесува	353	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	259	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Претпријатието во сите анализирани години освен во 2015 година искажува загуба во финансиските извештаи. Трендот на зголемување на приходите споредено меѓу 2018 и 2015 година од 7,8% и намалувањето на бројот на работниците за 15,4% не бил пропратен и со намалување на расходите на претпријатието, односно со соодветно штедење.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваков профит, би се обновиле за 2.391 година, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 1.245 години, големина што е полоша од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 15 дена просечно, а во 2018 година за 16 дена.

Наплатата на побарувањата на претпријатието изнесува 1.125 дена просечно за 4те години, односно 1.199 дена за 2018 година. Деновите потребни за наплата на побарувањата се значително подолги од просекот на 30те анализирани претпријатија (61 ден во просек, 64 дена во 2018година). Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 502 ден, а во 2018 година овој рок е продолжен на 709 дена.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 47% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 42%), додека 53% (за 2018 година, овој процент изнесува 58%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е високо кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитна способност е 239%, односно 247% за 2018 година). Степенот на самофинансирање се наоѓа во зоната на безбедност (140% просечно, односно 141% за 2018 година). Овие два показатели се значително повисоки од просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието работи негативно во анализираниот период, во просек оставајќи непокрени вкупни расходи од -8% (за 2018 година -6%). Односот

на финансиските приходи и финансиските расходи е исто така негативен (во просек -74,7%, односно -75,0% во 2018 година).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието не располага со моментна ликвидност (0% во просек и за 2018та). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 348% просечно, односно 256% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

27. Јавно комунално претпријатие Водовод, Кочани

Број на вработени за 2018: 229 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
		203.212.219	182.076.691	176.252.263

Вкупните приходи на **Јавното комунално претпријатие Водовод, Кочани** во 2018 година бележат **раст** од **15,6%** споредени со 2015 година. Бројот на вработени во 2018 година изнесува 229 лица, што е мало зголемување во однос на бројот на вработените лица во 2015 година (225 лице) за **1,8%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	0,8	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0,1	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0.2	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	509	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	0.3	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	333	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	22	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	17	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	490	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	467	дена

Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	174	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	118	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	62	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	56	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	38	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	44	%
Просечната кредитна способност изнесува	99	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	86	%
Степенот на самофинансирање изнесува	89	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	77	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	1	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	0	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	12.6	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	60	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	1	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	0	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	3	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	3	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	337.6	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	395	%
Просечната општа ликвидност изнесува	353	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	409	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Претпријатието има ниски стапки на профитабилност: 0,8% просечно за 4те анализирани години и само 0,1% за 2018 година. Просекот во 30те анализирани претпријатија изнесува 5,9% за 4те години и 6,7% за 2018 година.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваква стапка на профитабилност, би се обновиле за дури 509 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 333 години, големина што е полоша од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 22 дена просечно, а во 2018 година за 17 дена. Овој индикатор е подобар од просекот. Просечниот индикатор кај анализираниите претпријатија изнесува 61 ден за 4те години и 64 дена за 2018 година

Претпријатието ги наплатува побарувањата на претпријатието за 490 дена просечно за 4те години, односно 467 дена за 2018 година. Деновите потребни за наплата на побарувањата се значително подолги од просекот на 30те анализирани претпријатија (265 дена во просек, 243 дена во 2018 година). Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 174 дена, а во 2018 година овој рок е намален на 118 дена. Деновите потребни за плаќање на обврските се значително пократки од просекот на 30те анализирани претпријатија (514 дена во просек, 497 дена во 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 62% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 56%), додека 38% (за 2018 година, овој процент изнесува 44%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може речиси целосно да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитна способност е 99%, односно 86% за 2018 година). Степенот на самофинансирање е добар (89% просечно, односно 77% за 2018 година). Овие два показатели се значително повисоки во рамките на просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, остварува вишок од 1% во анализираниот период од 4 години, а за 2018 година расходите се речиси еднакви на приходите. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е позитивен, но нема значајно влијание на финансискиот резултат (во просек 12,6%, односно 60% во 2018 година).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со слаба моментна ликвидност од 3% во просек и исто така 3% за 2018 година. Овој однос е значително подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува дури 338% просечно, односно 395% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

28. Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ, Неготино

Број на вработени за 2018: 288 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	195.047.383	184.377.429	194.747.512	193.314.390	

Вкупните приходи на **Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ, Неготино** во 2018 година бележат **раст** од само **0,9%** споредени со 2015 година. Бројот на вработени во 2018 година изнесува 202 лица, што е намалување во однос на бројот на вработените лица во 2015 година (218 лице) за **- 7,3%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	3,3	%
Просечна профитабилност во 2018 година	3,4	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	0,9	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	115	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	0,9	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	113	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	212	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	218	дена
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	115	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	41	ден

Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	37	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	43	дена
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	99	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	99	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	1	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	1	%
Просечната кредитна способност изнесува	144	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	153	%
Степенот на самофинансирање изнесува	118	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	123	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	4	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	3	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	2.372	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	9.519	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	4	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	4	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	777	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	1.638	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	1.706	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	1.942	%
Просечната општа ликвидност изнесува	3.377	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	3.555	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Претпријатието има ниски стапки на профитабилност: 3,3% просечно за 4те анализирани години и 3,4% за 2018 година. Просекот во 30те анализирани претпријатија изнесува 5,9% за 4те години и 6,7% за 2018 година.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваква стапка на профитабилност, би се обновиле за 115 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 113 години, големини што се значително полоши од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години. Овие индикатори се конкурентни со индикаторите во приватниот сектор.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 212 дена просечно, и во 2018 година за 218 дена. Овој индикатор е значително полош од просекот. Просечниот индикатор кај анализираниите претпријатија изнесува 61 ден за 4те години и 64 дена за 2018 година

Претпријатието ги наплатува побарувањата за 115 дена просечно за 4те години, односно 41 ден за 2018 година. Деновите потребни за наплата на побарувањата се значително пократки од просекот на 30те анализирани претпријатија (265 дена во просек, 243 дена во 2018 година).

Претпријатието обврските во просек за анализираниот период ги плаќало за 37 дена, а во 2018 година овој рок е зголемен на 43 дена. Деновите потребни за плаќање на обврските се значително пократки од просекот на 30те анализирани претпријатија (514 дена во просек, 497 дена во 2018 година).

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 99% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 99%), додека 1% (за 2018 година, овој процент исто така изнесува 1%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитна способност е 144%, односно 153% за 2018 година). Степенот на самофинансирање е висок (118% просечно, односно 123% за 2018 година). Овие два показатели се значителни во рамките на просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието работи позитивно во анализираниот период, остварува вишок од 4% во анализираниот период од 4 години, а за 2018 година расходите

вишокот е помал, 3%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи во 4годишниот просек е високопозитивен, но нема значајно влијание на финансискиот резултат (во просек 2.372%, односно 9.519 во 2018 година).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со одлична моментна ликвидност од 777% во просек и дури 1.638 за 2018та. Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува дури 1.706% просечно, односно 1.942% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

29. Јавно комунално претпријатие ДЕРВЕН, Велес

Број на вработени за 2018: 327 лица		Години		
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015
	179.390.603	189.623.480	190.378.997	193.415.915

Вкупните приходи на **Јавното комунално претпријатие Дервен, Велес** во 2018 година бележат **намалување** од **7,3%** споредени со 2015 година. Претпријатието искажува загуба за 2018 година во износ од 15.562.092 денари (253.000 евра). Бројот на вработени во 2018 година изнесува 327 лица, што е намалување во однос на бројот на вработените лица во 2015 година (331 лице) за **1,2%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	3,5	%
Просечна профитабилност во 2018 година	0,0	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	100	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	1	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	97	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	20	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	20	дена

Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	613	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	673	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	136	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	171	ден
Финансиска стабилност		
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	96	%
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	93	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	4	%
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	7	%
Просечната кредитна способност изнесува	190	%
Просечната кредитна способност во 2018 година изнесува	195	%
Степенот на самофинансирање изнесува	185	%
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	189	%
Економичност		
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	0	%
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	- 10	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	21.740	%
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	9.589	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	2	%
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	- 8	%
Ликвидност		
Просечната моментна ликвидност изнесува	66	%
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	85	%
Просечната тековна ликвидност изнесува	1.458	%
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	1.113	%
Просечната општа ликвидност изнесува	1.504	%
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	1.144	%

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Претпријатието искажува загуба за 2018 година во износ од 253.000 евра, како и тренд на намалување на приходите во периодот 2015 – 2018 година за 7,3%, како и намалувањето на бројот на работниците за 1,2%. Просечната стапка на профитабилноста за анализираниите 4 години изнесува 3,5%.

Средствата што ги поседува претпријатието, со ваква стапка на профитабилност, би се обновиле за 100 години, а вложениот и заработен капитал би се вратил за 97 години, големина што е полоша од просекот (38 години, односно 32 години). Во приватниот сектор времето на поврат на вложениот капитал се позиционира вообичаено на 10 години.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 20 дена просечно, а во 2018 година исто така за 20 дена.

Претпријатието ги наплатува побарувањата на претпријатието за 613 дена просечно за 4те години, односно 673 дена за 2018 година. Деновите потребни за наплата на побарувањата се значително подолги од просекот на 30те анализирани претпријатија (61 ден во просек, 64 дена во 2018 година). Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, обврските во просек за анализираниот период ги плаќала за 136 дена, а во 2018 година овој рок е продолжен на 171 ден.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 96% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 93%), додека 4% (за 2018 година, овој процент изнесува 7%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е високо кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитноспособност е 190%, односно 195% за 2018 година). Степенот на самофинансирање се наоѓа во зоната на безбедност (185% просечно, односно 189% за 2018 година). Овие два показатели се значително повисоки од просекот на 30те анализирани претпријатија.

Економичност

Претпријатието не работи позитивно во анализираниот период, не остварува вишок во анализираниот период од 4 години, за 2018 година расходите се повисоки од приходите за 8%. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен, но нема значајно влијание на финансискиот резултат (во просек 21.740%, односно 9.589% во 2018 година).

Ликвидност

Ликвидноста е најнеквалитетен индикатор за анализа, затоа што пресметува краткорочни позиции од билансите на претпријатието. Претпријатието располага со моментна ликвидност од 66% во просек и 85% за 2018 година. Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува дури 1.458% просечно, односно 1.113% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително ја подобрува сликата за ликвидноста на претпријатието.

30. АД за приредување игри на среќа Државна лотарија, Скопје

Број на вработени за 2018: 50 лица		Години			
Вкупни приходи по години	2018	2017	2016	2015	
	396.455.438	282.138.473	199.305.238	131.924.377	

Вкупните приходи на **АД за приредување игри на среќа Државна лотарија, Скопје** во 2018 година бележат **раст од 200,5%** споредени со 2015 година. Во истиот период, бројот на вработени бележи **раст од 35%**.

Просечни финансиски индикатори на претпријатието за периодот 2015 - 2018 година

Профитабилност	%	опис
Просечната стапка на профитабилност на претпријатието	27,8	%
Просечна профитабилност во 2018 година	51,4	%
Просечниот поврат на средствата ROA изнесува	9,6	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложените средства за	10	години
Просечниот поврат на капиталот ROE изнесува	10,9	%
Со вакво темпо претпријатието би ги вратила вложениот капитал за	9	години
Ефикасност		
Претпријатието се ослободува од залихите (изгр. станови) просечно за	147	дена
Ослободување (продавање) на залихите во 2018 година	161	ден
Своите побарувања од изврш. продажба просечно ги наплатува за	114	дена
Наплата на извршената продажба во 2018 година	103	дена
Обврските кон добавувачите просечно ги плаќа за	34	дена
Плаќање на обврските кон добавувачите во 2018 година	36	дена

Финансиска стабилност			
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори со	88	%	
Претпријатието ги финансира своите средства од сопствени извори во 2018 година	85	%	
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување	12	%	
Остатокот од средствата ги финансира со некаква форма на задолжување во 2018 година	15	%	
Просечната кредитна способност изнесува	133	%	
Просечната кредитна спостобност во 2018 година изнесува	166	%	
Степенот на самофинансирање изнесува	117	%	
Степенот на самофинансирање во 2018 година изнесува	138	%	
Економичност			
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок	12	%	
Претпријатието ги покрива со вкупните приходи направените вкупни расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	31	%	
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок	897.168,4	%	
Претпријатието ги покрива со финансиски приходи направените финансиски расходи и остварува вишок/кусок во 2018 година	2.950.701	%	
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок	52	%	
Претпријатието ги покрива со редовните и финансиските приходи направените редовни и финансиски расходи и остварува вишок/кусок има во 2018 година	112	%	
Ликвидност			
Просечната моментна ликвидност изнесува	138	%	
Просечната моментна ликвидност во 2018 година изнесува	213	%	
Просечната тековна ликвидност изнесува	197,6	%	
Просечната тековна ликвидност во 2018 година изнесува	260,0	%	
Просечната општа ликвидност изнесува	270	%	
Просечната општа ликвидност во 2018 година изнесува	330	%	

Финансиска анализа – објаснувања

Профитабилност

Во сите четири анализирани години претпријатието остварило нето-добивка. Просечната стапка на профитабилност на претпријатието е 27,8% што е за 22,2 п.п. повисоко од просекот на 30те анализирани претпријатија од 5,9%. Стапката на профитабилност на претпријатието во 2018 година е 51,4% што е значително подобро од повеќето анализирани претпријатија (просекот во 2018та изнесува 6,7%).

Претпријатието ова зголемување на стапката на профитабилност го направило во услови кога има намалување на вкупните приходи (највисоки биле во 2017та, најниски се во 2018 година) и кога и е зголемен бројот на вработените за 35%.

Коефициентот ROA во вакви услови изнесува 9,6% што е повисоко од просекот од 2,7%, а коефициентот ROE изнесува 10,9%, што исто така е повисоко од просекот од 3,2%.

Согласно тоа, со тековното темпо претпријатието би ги вратило вложените средства за 10 години, а вложениот капитал за 9 години. Овие стапки на поврат се значително подобри од просекот.

Ефикасност

Претпријатието своите залихи ги продава за 147 дена просечно, а во 2018 година за 164 дена.

Наплатата на побарувањата на претпријатието има тренд на подобрување и изнесува 114 дена просечно за 4те години, односно 103 дена за 2018 година. Скратувањето на роковите за наплата на побарувањата значи подобрување на управувањето со побарувањата на претпријатието.

За разлика од наплатата, претпријатието обврските во просек ги плаќало за покусо време од што ги наплаќала побарувањата и тоа за 34 дена во просек во четирите години, а во 2018 година овој рок изнесува 36 дена.

Иако постои простор за подобрување на работниот капитал, управувањето со побарувањата и обврските на претпријатието е значително подобро споредено со останатите претпријатија кои се предмет на оваа анализа.

Финансиска стабилност

Изворите на финансирање на средствата ја покажуваат финансиската стабилност на претпријатието. Средствата што ги поседува претпријатието, 88% се финансирани од сопствени извори (за 2018 година, овој процент изнесува 85%), додека само 12% (за 2018 година, овој процент изнесува 15%), од поседуваните средства се набавени на товар на добавувачите (кредиторите).

Претпријатието е високо кредитноспособно, и со вкупниот капитал и резерви може да ги покрие вкупните долгови (просечната кредитнаспособност е 133%, односно 166% за 2018 година). Степенот на самофинансирање се наоѓа во зоната на безбедност (117% просечно, односно 138% за 2018 година).

Економичност

Претпријатието работи профитабилно, покривајќи ги вкупните расходи во целост и остварувајќи вишок на приходи од 12% (за 2018 година 31%). За споредба, во просек 30те анализирани претпријатија оствариле вишок од 4% во анализираниот 4годишен период, односно вишок од 6% во 2018та година. Односот на финансиските приходи и финансиските расходи е високо позитивен.

Ликвидност

Претпријатието е високо ликвидно. Паричните средства се доволни за покривање на краткорочните обврски (моментната ликвидност во просек е 138%, односно 213% во 2018та). Овој однос е подобар ако се вклучат и побарувањата како средства со кои може да се затвори краткорочна обврска (со компензација), тогаш тековната ликвидност изнесува 198% просечно, односно 260% за 2018 година. Општата ликвидност пак, со вклучување и на залихите како средство со кое може да се покријат краткорочните обврски дополнително влијае на подобрување на сликата за ликвидноста на претпријатието (270% просечно, односно 330% за 2018 година). Ликвидноста на претпријатието е значително подобра споредена со останатите анализирани претпријатија.